

Van indienen tot impact

**Rekenkameronderzoek naar het gebruik
van raadsinstrumenten en in het
bijzonder de effectiviteit van moties en
amendementen**

25 augustus 2026
Rekenkamer Amstelveen

Inhoud

Conclusies en aanbevelingen	3
Hoofdconclusie	3
Deelconclusies	4
Aanbevelingen	6
Nota van bevindingen	8
1. Inleiding	9
1.1. Aanleiding	9
1.2. Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek	9
1.3. Normenkader	10
1.4. Aanpak	11
1.5. Leeswijzer	12
2. Het instrumentarium	13
2.1. Overzicht van het instrumentarium	13
2.2. Benutting van en bekendheid met het instrumentarium	15
2.3. Verdieping	21
2.4. Toetsing aan het normenkader	23
3. Uitvoering	24
3.1. Moties en amendementen	24
3.2. Verdieping	28
3.3. Toetsing aan het normenkader	31
4. Ambtelijke en bestuurlijke inzet	33
4.1. Beelden van raadsleden bij ambtelijke en bestuurlijke inzet	33
4.2. Randvoorwaarden en inzet in de praktijk	34
4.3. Verdieping	36
4.4. Toetsing aan het normenkader	39
5. Impact	40
5.1. Beschrijving effecten	40
5.2. Verdieping	42
5.3. Toetsing aan het normenkader	44
Bijlagen 45	
Bijlage 1: Instrumentarium	45
Bijlage 2: Casus beschrijving van geselecteerde moties en amendementen	47

Conclusies en aanbevelingen

Hoofdconclusie

De rekenkamer van Amstelveen is dit onderzoek gestart met de volgende hoofdvraag:

Waaruit bestaat het raadsinstrumentarium in Amstelveen en in hoeverre dragen aangenomen moties en amendementen bij aan het uitvoeren van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad?

Op basis van het onderzoek komen wij tot de volgende hoofdconclusie.

De Amstelveense gemeenteraad beschikt over een breed instrumentarium. De raad is bekend met de meeste lokale instrumenten en maakt daarvan ook actief gebruik. Met name de instrumenten moties, amendementen en het vragenrecht worden regelmatig ingezet. Tegelijkertijd blijft het potentieel van het instrumentarium ten behoeve van de kaderstellende en controlerende taak deels onbenut. De raad kan de effectiviteit van het instrumentarium verder vergroten door bewuster te kiezen voor het meest passende instrument, meer aandacht te besteden aan de uitvoerbaarheid van moties en amendementen, de regionale instrumenten beter te benutten en de uitvoering en effecten actiever te controleren.

De basis voor een effectieve inzet van het instrumentarium is goed georganiseerd. Het lokale instrumentarium is vastgelegd in een centraal overzicht, de raad is bekend met de meeste lokale instrumenten, de griffie vervult een adviserende rol richting de raad en de processen rondom de vastlegging, monitoring en afdoening van moties en amendementen zijn ingericht. Daarmee zijn de randvoorwaarden aanwezig om het instrumentarium effectief toe te passen.

Met name de instrumenten moties, amendementen en het vragenrecht worden goed benut. Dit geldt minder voor andere lokale instrumenten, zoals het initiatiefvoorstel, het interpellatierecht en het recht van onderzoek. Dat is deels verklaarbaar vanuit de aard van deze instrumenten, omdat deze instrumenten doorgaans zwaarder zijn, meer voorbereiding vragen of alleen in specifieke situaties toepasbaar zijn. Tegelijkertijd constateren wij dat de keuze voor een instrument niet altijd bewust wordt gemaakt vanuit het doel dat de raad wil bereiken. Hierdoor worden de mogelijkheden die het instrumentarium biedt niet altijd optimaal benut. Zo ligt de nadruk regelmatig op het indienen van moties en amendementen die agenderend en profilerend van aard zijn, terwijl het kritisch volgen van de uitvoering van eerder genomen besluiten en vastgesteld beleid soms net zo belangrijk of effectiever kan zijn.

Bij de inzet van moties en amendementen zien wij een spanningsveld tussen de verschillende rollen van de raad. De volksvertegenwoordigende rol krijgt veel nadruk: moties en amendementen worden regelmatig ingezet om maatschappelijke signalen zichtbaar te maken en politieke aandacht voor een onderwerp te vragen. Dat is een belangrijke functie van de instrumenten van de raad. Tegelijkertijd vraagt een effectieve invulling van de kaderstellende rol ook om aandacht voor de uitvoerbaarheid van voorstellen, financiële dekking, beschikbare capaciteit en een heldere rolverdeling tussen raad en college. Die afweging vindt niet altijd expliciet of herleidbaar plaats.

Na het aannemen van een motie of amendement verschuift de aandacht beperkt naar de afdoening en het uiteindelijke effect. Hoewel de opvolging organisatorisch goed is ingericht, is voor de raad niet altijd inzichtelijk in hoeverre uitvoering is gegeven aan de oorspronkelijke bedoeling van een motie en of de beoogde beleidsmatige en maatschappelijke effecten zijn bereikt. De raad maakt bovendien beperkt gebruik van de mogelijkheden om het college hierover ter verantwoording te

roepen. Daardoor wordt de controlerende rol na het aannemen van een motie of amendement minder nadrukkelijk ingevuld.

Een bijzonder aandachtspunt vormen de regionale instrumenten. Juist op het niveau van regionale samenwerking, waar substantiële publieke middelen en belangrijke gemeentelijke taken samenkomen, maakt de raad slechts beperkt gebruik van de beschikbare instrumenten. De bekendheid met deze instrumenten is gering en de toepassing ervan blijft daardoor achter bij het bestuurlijke en financiële belang van de regionale samenwerking.

Het proces rond de inzet, uitvoering en afdoening van moties en amendementen is daarmee formeel goed ingericht. De grootste verbetermogelijkheid ligt in een bewustere en doelgerichtere toepassing van het instrumentarium. Door scherper af te wegen welk instrument in een bepaalde situatie het meest passend is, meer aandacht te besteden aan uitvoerbaarheid en de uitvoering en effecten van moties en amendementen actiever te volgen, kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol sterker invullen.

Deelconclusies

De hoofdconclusie is gebaseerd op de volgende deelconclusies.

Van het lokale instrumentarium kent en benut de raad vooral moties, amendementen en het vragenrecht. Een bewustere keuze voor het meest passende instrument kan de kaderstellende en controlerende rol verder versterken.

De Amstelveense gemeenteraad beschikt over een breed palet aan lokale en regionale instrumenten om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende rol. Een overzicht van het lokale instrumentarium is opgenomen in het handboek voor de raad en het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden.

Er zijn verschillen zichtbaar in de bekendheid en benutting van het lokale instrumentarium. Moties, amendementen en het vragenrecht zijn breed bekend en worden verreweg het meest gebruikt. Dat deze instrumenten veelvuldig worden gebruikt, past bij hun aard. Het zijn laagdrempelige instrumenten die aansluiten bij de reguliere besluitvorming. Andere instrumenten, zoals het initiatiefvoorstel, het interpellatierecht en het recht van onderzoek, zijn wel bekend, maar worden in mindere mate benut. Dat is op zichzelf niet problematisch, omdat deze instrumenten doorgaans zwaarder zijn, meer voorbereiding vragen of alleen in specifieke situaties toepasbaar zijn.

Tegelijkertijd blijkt dat raadsleden niet altijd goed weten welk instrument voor welk doel (bijvoorbeeld agenderen, profileren of controleren) in een bepaalde situatie het meest passend is. Zo worden moties en amendementen regelmatig ingezet om te profileren, terwijl een ander instrument in sommige gevallen minstens zo passend kan zijn. Afhankelijk van de situatie kan een raadslid daarvoor bijvoorbeeld ook het vragenrecht, de inlichtingenplicht of een interpellatiedebat benutten. Daarnaast ligt de nadruk bij de inzet van moties en amendementen regelmatig op het agenderen of profileren, waardoor de kaderstellende en controlerende taak minder nadrukkelijk naar voren komt. In sommige gevallen kan het effectiever zijn om vanuit de controlerende taak vragen te stellen of het college te wijzen op de inlichtingenplicht.

De griffie speelt een steeds actievare adviserende rol voor de inzet van het instrumentarium. Tegelijkertijd komt deze rol nog niet optimaal uit de verf. Dat komt mede doordat de griffie nog niet altijd aan de voorkant wordt betrokken en voorstellen vaak in een laat stadium bij de griffie komen, waardoor de ruimte voor advies beperkt is.

De raad is in beperkte mate bekend met het regionale instrumentarium en benut dit vrijwel niet, terwijl regionale samenwerking een substantiële bestuurlijke en financiële omvang heeft.

Het regionale instrumentarium is bij raadsleden nauwelijks bekend en wordt daardoor zeer beperkt benut. Het regionale instrumentarium is niet opgenomen in het handboek voor de raad en ook niet

uitgewerkt in een nota verbonden partijen. Bij regionale stukken wordt standaard voorgesteld geen zienswijze in te dienen, zonder dat de raad daarover het gesprek voert. De besluitvorming beperkt zich daarmee in de praktijk tot het goedkeuren van voorstellen. Ook de mogelijkheden om samen op te trekken met raadsleden uit andere gemeenten worden beperkt benut, waarbij lokale partijen in het nadeel zijn omdat zij niet over een partijnetwerk beschikken.

Dat staat niet in verhouding tot het belang van de regionale samenwerking. Alleen al de gemeentelijke bijdragen aan verbonden partijen bedroeg in 2025 volgens de jaarstukken circa 22,3 miljoen euro. Dat is ongeveer 6 procent van de totale gemeentelijke lasten. Daarmee benut de raad de mogelijkheden om de kaderstellende en controlerende rol in regionaal verband in te vullen slechts in beperkte mate.

De gevolgen van moties en amendementen voor uitvoerbaarheid maken niet altijd onderdeel uit van de afweging om het instrument in te zetten.

Bij het indienen en aannemen van moties en amendementen wordt niet altijd expliciet stilgestaan bij aspecten als financiële dekking en beschikbare capaciteit. Hierdoor worden knelpunten in de uitvoering soms pas zichtbaar nadat een motie of amendement is aangenomen.

Daarbij zien wij een spanningsveld tussen de verschillende rollen van de raad. Moties en amendementen worden regelmatig ingezet om maatschappelijke signalen zichtbaar te maken en politieke aandacht voor een onderwerp te vragen. Dat is een belangrijke functie van deze instrumenten vanuit de volksvertegenwoordigende rol. Tegelijkertijd vraagt een effectieve invulling van de kaderstellende rol ook om aandacht voor de uitvoerbaarheid van voorstellen, financiële mogelijkheden, beschikbare capaciteit en een heldere rolverdeling tussen raad en college. Die afweging weinig ambtelijk getoetst en vindt bij de inzet van moties en amendementen niet altijd expliciet plaats.

Deze afweging wordt des te belangrijker nu de gemeente voor een structurele bezuinigingsopgave staat en scherper moet worden afgewogen welke voorstellen daadwerkelijk uitvoerbaar zijn.

De vastlegging, monitoring en afdoening van moties en amendementen zijn georganiseerd, maar de afdoening maakt niet altijd zichtbaar wat daadwerkelijk is uitgevoerd en bereikt.

De vastlegging, monitoring en afdoening van moties en amendementen zijn in Amstelveen op een vaste wijze ingericht. Aangenomen moties en amendementen worden geregistreerd, de voortgang wordt gevolgd en het college koppelt de uitvoering via afdoeningsbrieven terug over de uitvoering van moties. Daarmee is het proces organisatorisch op orde en is voor betrokkenen inzichtelijk welke moties en amendementen zijn aangenomen en welke status deze hebben.

Tegelijkertijd verschilt de mate waarin uit afdoeningsbrieven kan worden herleid hoe uitvoering is gegeven aan de afzonderlijke verzoekenpunten van een motie. In sommige gevallen wordt inzichtelijk gemaakt welke acties zijn uitgevoerd, welke resultaten zijn bereikt en welke vervolgstappen daarop volgen. In andere gevallen is minder duidelijk hoe de beschreven activiteiten zich verhouden tot de oorspronkelijke bedoeling van de motie.

Daardoor is niet altijd vast te stellen of aan alle onderdelen van een motie uitvoering is gegeven en of de uitvoering aansluit bij wat de raad met de motie heeft beoogd. De formele afdoening is daarmee georganiseerd, maar de inhoudelijke navolgbaarheid van de uitvoering is niet in alle gevallen gelijk.

Daarnaast ontbreken in veel gevallen duidelijke uitvoeringstermijnen. Omdat moties regelmatig geen concrete termijn bevatten of gebruikmaken van open formuleringen, is het lastig vast te stellen wanneer uitvoering of terugkoppeling had moeten plaatsvinden. Hierdoor is ook moeilijk te beoordelen of moties tijdig zijn uitgevoerd en afgedaan.

De raad benut de beschikbare informatie beperkt om uitvoering, resultaten en effecten van moties en amendementen te controleren. Daardoor blijft het zicht op het uiteindelijke effect gering.

Na het aannemen van een motie of amendement is het zicht op het uiteindelijke effect beperkt. Bij amendementen is doorgaans duidelijk welke wijzigingen in een besluit zijn aangebracht en de raad wordt via afdoeningsbrieven geïnformeerd over de uitvoering van moties. Deze informatie biedt echter niet altijd voldoende inzicht in welke resultaten daadwerkelijk zijn bereikt en in hoeverre deze aansluiten bij de oorspronkelijke bedoeling van de motie of het amendement.

Daarbij speelt ook een rol dat moties niet altijd een richting op hoofdlijnen meegeven, maar soms een concrete oplossing voorschrijven. Daarmee verschuift de aandacht van het beoogde maatschappelijke doel naar de wijze waarop dit moet worden bereikt. Dit maakt het lastiger om achteraf te beoordelen of de uitvoering daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het doel dat de raad voor ogen had. Bovendien vervaagt daarmee de grens tussen de kaderstellende rol van de raad en de uitvoerende rol van het college.

Daarnaast maakt de raad beperkt gebruik van de mogelijkheden om het college aan te spreken op de uitvoering en de resultaten van moties en amendementen wanneer hierover vragen bestaan. Daardoor blijft de controlerende rol na het aannemen van een motie of amendement beperkt ingevuld. De aandacht ligt vooral op het indienen en aannemen van het instrument, terwijl minder aandacht uitgaat naar de vraag of de uitvoering daadwerkelijk aansluit bij de bedoeling van de raad en of de beoogde resultaten zijn bereikt. Hierdoor kan de raad achteraf slechts beperkt beoordelen in hoeverre moties en amendementen daadwerkelijk hebben bijgedragen aan de beoogde beleidsmatige en maatschappelijke effecten.

Aanbevelingen

Aan de hand van dit rekenkameronderzoek wil de rekenkamer, leerpunten aanreiken ter verbetering van het gebruik van het raadsinstrumentarium. Onze aanbevelingen zijn primair aan de gemeenteraad gericht. Wij hebben bewust de keuze gemaakt om de aanbevelingen niet in groot detail uit te werken. Daarmee wordt aan de raad ruimte gelaten om tot concrete invulling van de aanbevelingen te komen. We hebben wel concrete suggesties gedaan die de raad over zou kunnen nemen. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de onderstaande aanbevelingen:

- **Verstevig de adviserende rol van de griffie**

Maak afspraken over het moment waarop voorstellen (dan wel vragen over de mogelijke inzet van instrumenten) aan de griffie worden voorgelegd en over de wijze waarop de griffie adviseert over de keuze en toepassing van instrumenten. Hierdoor krijgt de raad meer gelegenheid om gebruik te maken van de deskundigheid en advies van de griffie over de functie, toepassingsmogelijkheden en gevolgen van verschillende instrumenten.

- **Versterk het inzicht van de raad op de sturings- en controlemogelijkheden bij regionale samenwerking**

Draag de griffie op de sturings- en controlemogelijkheden bij besluitvorming over verbonden partijen beter inzichtelijk te maken. Overweeg een nota 'Samenwerking' (inclusief verbonden partijen) op te stellen. Borg daarnaast het regionale instrumentarium in het handboek voor de raad en in het inwerkprogramma, zodat raadsleden beter zicht krijgen op de momenten en mogelijkheden waarop zij invloed kunnen uitoefenen op regionale besluitvorming.

- **Versterk de informatiepositie bij opstellen van moties en amendementen**

Ga als raad met het college in gesprek over de informatie die nodig is om uitvoerbaarheid, capaciteit, dekking en eigenaarschap beter te kunnen meewegen bij de behandeling van moties en amendementen. Maak daarbij ook afspraken over de wijze waarop raad, griffie en organisatie hierover tijdig informatie kunnen uitwisselen, binnen de bestaande rolverdeling. Hierdoor kan de raad politieke afwegingen maken op basis van een completer beeld van de gevolgen voor de uitvoering.

- **Borg de inhoudelijke navolgbaarheid van afdoening van ingezette raadsinstrumenten (zoals moties en amendementen):**
 - **Draag het college op om in de formele afdoening van moties en amendementen ook de inhoudelijke navolgbaarheid te borgen. Laat daarbij uitvoeringstermijnen opnemen.**
 - **Stel als raad de afdoening van toezeggingen en moties formeel vast in de raadsvergadering.**

Zorg er daarnaast voor dat moties beschrijven welk resultaat wordt beoogd, binnen welke termijn daarover wordt teruggekoppeld en, waar relevant, welke gevolgen de motie kan hebben voor de uitvoering (bijvoorbeeld in een model). Hierdoor wordt vooraf duidelijker wat de raad met een motie wil bereiken en kan achteraf beter worden beoordeeld of dat doel ook is gerealiseerd. Door deze informatie vervolgens mee te nemen in afdoeningsbrieven, wordt inzichtelijk welke actie is ondernomen, welk resultaat is bereikt en waarom eventueel van de motie is afgeweken. Het vaststellen van de afdoening in de raadsvergadering zorgt ervoor dat de aandacht niet beperkt blijft tot het moment van indiening en besluitvorming, maar ook uitgaat naar de opvolging van besluiten.

- **Evalueer periodiek de inzet en effectiviteit van raadsinstrumenten**

Agendeer periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) een raadsgesprek over de uitvoering en resultaten van de ingezette raadsinstrumenten. Voer dit gesprek binnen de raad, waarbij de griffie desgewenst kan ondersteunen. Bespreek daarbij niet alleen of moties zijn afgedaan, maar ook in hoeverre zij hebben bijgedragen aan het beoogde resultaat. Benut dit gesprek tevens als moment van reflectie en kennisontwikkeling door aan de hand van concrete voorbeelden te bespreken welk instrument in welke situatie het meest passend is. Besteed daarbij ook aandacht aan instrumenten die in de praktijk weinig worden benut, zoals het initiatiefvoorstel, de interpellatie, het recht op onderzoek en de regionale instrumenten. Op die manier worden raadsleden beter in staat gesteld om per situatie een bewuste keuze te maken voor het instrument dat het beste aansluit bij het beoogde doel.

Nota van bevindingen

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De gemeenteraad beschikt over verschillende instrumenten om invulling te geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol, naast de volksvertegenwoordigende rol. Onder deze instrumenten nemen moties en amendementen een bijzondere plaats in, omdat zij in de praktijk het meest frequent worden ingezet om politieke standpunten kenbaar te maken, voorstellen bij te sturen en het college richting te geven.

Met het einde van de raadsperiode 2022–2026 en het aantreden van een nieuwe gemeenteraad, ontstaat een moment om terug te kijken op de wijze waarop deze instrumenten zijn gebruikt. Een reflectie biedt niet alleen inzicht in de mate waarin de raad gebruikmaakt van de beschikbare mogelijkheden, maar ook in de vraag of moties en amendementen daadwerkelijk bijdragen aan een effectieve uitoefening van de kaderstellende en controlerende taak.

Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamer besloten onderzoek te doen naar de inzet van het raadsinstrumentarium, met specifieke aandacht voor moties en amendementen. De resultaten van dit onderzoek kunnen handvatten bieden voor de nieuwe raad om het gebruik van deze instrumenten verder te versterken en waar nodig te verbeteren.

1.2. Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek

De rekenkamer wil met dit onderzoek in beeld brengen in hoeverre de gemeenteraad de beschikbare raadsinstrumenten benut. Daarbij ligt de nadruk op de meest gebruikte instrumenten, moties en amendementen, en op de vraag of deze effectief worden ingezet bij de uitvoering van de kaderstellende en controlerende taak van de raad. Het onderzoek is daarbij afgebakend tot de inzet van het raadsinstrumentarium, met specifieke aandacht voor moties en amendementen in de collegeperiode 2022–2026.

Hierbij hoort de volgende hoofdvraag:

Waaruit bestaat het raadsinstrumentarium in Amstelveen en in hoeverre dragen aangenomen moties en amendementen bij aan het uitvoeren van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad?

Om deze hoofdvraag te beantwoorden heeft de rekenkamer onderstaande deelvragen geformuleerd.

Instrumentarium

1. Waaruit bestaat het instrumentarium van de raad in Amstelveen voor het uitvoeren van de kaderstellende en controlerende taken?
2. Welke instrumenten gebruikt de raad wel en welke niet?
3. Hoe zijn de instrumenten moties en amendementen door de raad ingezet in de huidige collegeperiode?
 - a. Hoeveel moties en amendementen zijn ingediend en hoeveel zijn er aangenomen?
 - b. Wat zijn de onderwerpen van de ingediende amendementen en moties?
 - c. Hoe is hierbij de verdeling over de partijen die indienen en steun geven aan moties en amendementen?

Uitvoering

4. Op welke wijze vindt de uitvoering van moties en amendementen plaats?
5. Hoe beoordeelt de raad zelf deze uitvoering?
6. Hoe draagt de gemeente zorg voor het vastleggen en monitoren van aangenomen moties en amendementen?

7. Op welke wijze en in welke mate hebben raad, griffie, college en de ambtelijke organisatie grip en zicht op de uitvoering van opvolging en afdoening van moties en amendementen?
8. Hoe vindt de terugkoppeling en informatievoorziening plaats van de opvolging en afdoening naar de gemeenteraad?
 - a. Hoe beoordeelt de raad zelf deze uitvoering?
9. In hoeverre worden moties en amendementen tijdig en volledig beantwoord en afgehandeld?
 - a. Hoe wordt dit vastgelegd en hoe wordt hierover gecommuniceerd?

Ambtelijke en bestuurlijke inzet (te beantwoorden aan de hand van tien te selecteren casussen)

10. Hoeveel ambtelijke en bestuurlijke inzet is naar schatting gemoeid met de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen?

Impact (op rol van de raad, beleid en samenleving)

11. In hoeverre dragen de uitvoering/opvolging/afhandeling van moties en amendementen bij aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad?
12. Wat is het effect van moties en amendementen op het beleid van de gemeente?
13. Hebben de moties en amendementen zichtbaar effect gehad op de samenleving?

Leerpunten

14. Welke leerpunten zijn te trekken voor de gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) om de effectiviteit van moties en amendementen te verbeteren?

1.3. Normenkader

De onderzoeksvragen met een normatief karakter worden beantwoord met behulp van het volgende normenkader.

Tabel 1 – Normenkader

Aspect	Norm
Instrumentarium	1. Het is voor raadsleden inzichtelijk gemaakt welke instrumenten^(*) zij ter beschikking hebben voor het uitvoeren van kaderstellende en controlerende taken. 2. Raadsleden zijn bekend met het totale palet aan mogelijke verschillende instrumenten en het doel dat deze instrumenten dienen. 3. Raadsleden wegen bewust af van welke instrumenten zij gebruikmaken en zetten de instrumenten weloverwogen in, passend bij het doel dat de instrumenten dienen.
Uitvoering	4. Voor raadsleden, griffie, college en de ambtelijke organisatie is inzichtelijk hoe uitvoering wordt gegeven aan de opvolging en afdoening van moties en amendementen. 5. Er wordt herleidbaar uitvoering gegeven aan de opvolging en afdoening van moties en amendementen. 6. Aangenomen moties en amendementen worden op eenduidige wijze vastgelegd en gemonitord. 7. Moties en amendementen worden tijdig en volledig beantwoord en afgehandeld. 8. Over de uitvoering vindt actief terugkoppeling plaats aan de raad.

Ambtelijke en bestuurlijke inzet	9. Raadsleden hebben een goed beeld van de capaciteitsinzet die gemoeid is met de inzet van de instrumenten en handelen bewust vanuit dit inzicht. 10. Het college en de organisatie hebben de benodigde randvoorwaarden op orde om moties en amendementen uit te voeren, op te volgen en af te handelen.
Impact	11. Raadsleden worden in positie gebracht om de kaderstellende en controlerende rol uit te voeren via de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen en handelen hier actief naar. 12. De inzet van moties en amendementen draagt herleidbaar bij aan beleidsontwikkelingen binnen de gemeente. 13. De inzet van moties en amendementen draagt herleidbaar bij aan beoogde effecten in de samenleving.

(*) Als er gesproken wordt over instrumenten in dit normenkader, dan gaat het over lokaal én regionaal instrumentarium.

Het toetsen van de normen gebeurt aan de hand van een stoplichtenmodel:

Groen Er wordt voldaan aan de norm.

Oranje Er wordt gedeeltelijk voldaan aan de norm.

Rood Er wordt (op dit moment) niet voldaan aan de norm.

1.4. Aanpak

Dit onderzoek is uitgevoerd via de volgende stappen:

1.4.1. Startbijeenkomst

Het onderzoek is gestart met een bijeenkomst tussen de rekenkamer en het onderzoeksteam. Tijdens deze bijeenkomst zijn de onderzoeksoepzet, het normenkader, de planning en de werkwijze van het onderzoek besproken. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de aanlevering van documenten, de selectie van te onderzoeken moties en amendementen, de wijze waarop de raad bij het onderzoek zou worden betrokken, de gespreksronde, de rapportage en het proces van hoor en wederhoor. Ook zijn praktische werkafspraken vastgesteld om het onderzoek efficiënt en doelgericht uit te voeren.

1.4.2. Documentenonderzoek

Vervolgens is een documentenonderzoek uitgevoerd naar de wijze waarop de gemeenteraad gebruikmaakt van de beschikbare raadsinstrumenten, met bijzondere aandacht voor moties en amendementen in de raadsperiode 2022–2026. Daarbij zijn onder meer het Reglement van orde, gegevens uit het raadsinformatiesysteem, procesbeschrijvingen, raadsvoorstellen, moties en amendementen bestudeerd. Het documentenonderzoek had enerzijds tot doel inzicht te bieden in de benutting van de verschillende raadsinstrumenten en anderzijds om te onderzoeken hoe aangenomen moties en amendementen worden uitgevoerd, gemonitord en vastgelegd. Daarnaast zijn tien moties en amendementen geselecteerd voor verdieping. Bij de selectie is gelet op spreiding tussen fracties, beleidsterreinen, tijdsperioden en leerpotentie. Een beschrijving van de geselecteerde moties en amendementen is opgenomen in bijlage 2.

1.4.3. Enquête

Om de ervaringen en opvattingen van raadsleden in kaart te brengen, is een enquête uitgezet onder de leden van de gemeenteraad. De enquête richtte zich op het gebruik van raadsinstrumenten in het algemeen en moties en amendementen in het bijzonder. Daarbij is aandacht besteed aan de benutting van deze instrumenten, de uitvoerbaarheid ervan, de

monitoring van de uitvoering en de ervaren effecten op beleid en samenleving. De enquête is ingevuld door 23 van de 37 raadsleden van de raadsperiode (2022-2026). Van deze respondenten zijn er 16 al langer dan deze raadsperiode (2022-2026) actief in de raad. Tien raadsleden maken deel uit van de coalitie en dertien van de oppositie. Twee raadsleden hebben in deze raadsperiode zitting gehad in de agendacommissie.

1.4.4. Gespreksronde

Aansluitend op de documentenstudie en de enquête is een gespreksronde georganiseerd. De gespreksleidraden voor deze gesprekken zijn opgesteld op basis van de eerste bevindingen uit de documentenanalyse en de enquête. Tijdens de gesprekken is verdieping gezocht op de geconstateerde patronen, ervaringen met de inzet van moties en amendementen en de factoren die van invloed zijn op de effectiviteit van deze instrumenten. Er zijn gesprekken gevoerd met de griffie, het college en betrokkenen bij de geselecteerde moties en amendementen uit de ambtelijke organisatie. Hierbij is specifiek ingegaan op de casussen. Ook heeft een raadssessie plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van de raad, waar aan de hand van vragen en stellingen beelden en ervaringen zijn opgehaald met betrekking tot de inzet van het instrumentarium.

1.4.5. Rapportage

In deze rapportage is de beschrijving, de analyse (verdieping) en de toetsing aan het normenkader opgenomen. Het conceptrapport is op voorspraak van de rekenkamer voor wederhoor aangeboden aan de griffier. De reactie is verwerkt in voorliggend definitief rapport.

1.5. Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 staat het raadsinstrumentarium centraal. Eerst wordt een overzicht gegeven van de lokale en regionale instrumenten waarover de gemeenteraad beschikt. Vervolgens wordt onderzocht in hoeverre raadsleden bekend zijn met deze instrumenten en hoe zij deze in de praktijk benutten.
- Hoofdstuk 3 richt zich op de uitvoering van moties en amendementen. Daarbij wordt ingegaan op de wijze waarop moties en amendementen worden vastgelegd, uitgevoerd, gemonitord en afgedaan. Ook wordt aandacht besteed aan de informatievoorziening richting de raad en de ervaren grip op de opvolging van aangenomen moties en amendementen.
- In hoofdstuk 4 staat de ambtelijke en bestuurlijke inzet centraal die gemoeid is met de uitvoering van moties en amendementen. Op basis van de geselecteerde casussen wordt inzicht gegeven in de benodigde randvoorwaarden. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre raadsleden zich bewust zijn van deze inzet bij het gebruik van hun instrumentarium.
- Hoofdstuk 5 behandelt de impact van moties en amendementen. Hierbij wordt ingegaan op de mate waarin deze instrumenten bijdragen aan beleidsontwikkelingen, maatschappelijke effecten en de uitvoering van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad.

Elk hoofdstuk sluit af met een toets op het normenkader.

Daarnaast bevat de rapportage de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: Instrumentarium
- Bijlage 2: Casus beschrijving van geselecteerde moties en amendementen

2. Het instrumentarium

2.1. Overzicht van het instrumentarium

2.1.1. Lokaal instrumentarium

Een raadslid heeft verschillende lokale instrumenten tot zijn of haar beschikking om de kaderstellende en controlerende rol uit te voeren. De formele grondslag is verspreid over meerdere bronnen: de Gemeentewet¹ regelt de wettelijke grondslag en in het *Reglement van orde voor de raad van Amstelveen 2024*² (vanaf nu: Reglement van orde 2024) en in enkele andere gemeentelijke verordeningen is de procedurele inzet van de instrumenten uitgewerkt voor de gemeenteraad van Amstelveen. In Tabel 2 is een overzicht opgenomen van de verschillende instrumenten en waar deze vastgelegd zijn.

Het lokale instrumentarium is onderdeel van het inwerkprogramma van de raad. Daarnaast is er vanuit de griffie een handboek voor de raad opgesteld, die online raadpleegbaar is voor raadsleden. In de rechterkolom is aangegeven of een instrument is opgenomen in dit handboek.

Tabel 2 – Grondslag en toelichting op het instrumentarium

Instrument	Grondslag	Toelichting	Handboek
Budgetrecht	Art. 189 Gemeentewet	Het budgetrecht is het recht van de gemeenteraad om te bepalen waar het geld van de gemeente aan wordt uitgegeven en hoeveel. De gemeenteraad stelt jaarlijks de begroting vast en zorgt voor een (meerjarig) evenwicht. Uitgaven mogen alleen volgens de begroting, behalve bij spoed of met provinciale toestemming als de begroting nog niet is goedgekeurd. Het begrotingsjaar is het kalenderjaar.	Nee
Amendementen en subamendementen	Art. 147b Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 39	Een amendement is een voorstel van een raadslid om een ingediend voorstel (bijvoorbeeld een verordening of besluit) te wijzigen. Een subamendement is een voorstel om een amendement te wijzigen. Raadsleden kunnen amendementen indienen op voorstellen. Deze worden vóór het sluiten van de beraadslaging meestal schriftelijk bij de voorzitter ingediend en alleen behandeld als de indiener aanwezig is. Intrekken kan tot de besluitvorming is afgerond.	Ja
Moties	Reglement van orde 2024, artikel 40	Een motie is een middel voor raadsleden om de richting van beleid te beïnvloeden zonder direct een besluit (zoals een verordening) te wijzigen. Raadsleden dienen moties in bij de voorzitter, meestal schriftelijk en tijdens de behandeling van het betreffende onderwerp. Moties over niet-geagendeerde onderwerpen worden bij de vaststelling van de agenda ingediend en later behandeld. Intrekken kan tot de besluitvorming is afgerond.	Ja

¹ Gemeentewet 2026

² Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot vaststelling van het Reglement van orde voor de raad van Amstelveen 2024 | Lokale wet- en regelgeving

Initiatiefvoorstel	Art. 147a lid 2 en 3 Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 41	Een initiatiefvoorstel is een voorstel van een raadslid aan de raad. Het wordt via de griffier ingediend, waarna het college kan reageren binnen gestelde termijnen. De indiener kan het voorstel daarna aanpassen, agenderen of intrekken; bij agendering bepaalt de agendacommissie de verdere behandeling.	Ja
Interpellatie	Art. 155 lid 2 Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 43	Een interpellatie is een verzoek van een raadslid om het college politieke vragen te stellen over een actueel en niet-geagendeerd onderwerp. De raad beslist of het debat wordt toegestaan, waarna het in twee termijnen wordt behandeld met eerst de indiener en het college, en daarna ook andere fracties.	Ja
Schriftelijke vragen	Art. 155 lid 1 Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 44	Schriftelijke vragen zijn vragen van raadsleden aan het college of de burgemeester. Ze worden via de griffier ingediend en in de regel binnen 30 dagen beantwoordt. Als beantwoording langer duurt, wordt dit gemotiveerd gemeld met een nieuwe termijn. Vragen en antwoorden worden gedeeld met de raad en openbaar gemaakt.	Ja
Technische vragen	Art. 155 lid 1 Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 45	Technische vragen zijn niet-politieke vragen van raadsleden om verduidelijking van voorstellen te krijgen. Ze worden vooraf of tijdens het Raadsgesprek gesteld en binnen gestelde termijnen beantwoord. Vragen met een politiek karakter worden niet als technisch behandeld en komen aan bod in het debat.	Ja
Mondelinge vragen	Art. 155 lid 1 Gemeentewet Reglement van orde 2024, artikel 46	Mondelinge vragen zijn vragen van raadsleden aan het college of de burgemeester over actuele onderwerpen. Ze worden vooraf aangemeld en tijdens de vergadering gesteld en beantwoord, met ruimte voor aanvullende vragen en inbreng van andere raadsleden.	Ja
Het wijzen van het college op de inlichtingenplicht	Reglement van orde 2024, artikel 23 en 45 Gemeentewet, artikelen 169, derde lid, en artikel 180, derde lid	De inlichtingenplicht houdt in dat het college de raad mondeling of schriftelijk informeert over actuele zaken en de voortgang van beleid. Dit gebeurt onder meer tijdens de raadsactualiteit, tenzij verstrekking in strijd is met het openbaar belang. De verantwoordelijkheid voor het verstrekken van deze inlichtingen ligt bij het college, maar raadsleden kunnen het college hier wel proactief op wijzen.	Ja
Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	Art. 33 lid 1 en lid 2 Gemeentewet Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning gemeente Amstelveen 2024 ³	Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning houdt in dat de raad en individuele raadsleden ondersteuning krijgen via de griffier en, zo nodig, de ambtelijke organisatie. Daarnaast ontvangen fracties een financiële bijdrage voor hun werkzaamheden, die zij moeten gebruiken voor hun volksvertegenwoordigende rol en waarover zij verantwoording afleggen.	Ja

³ [Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Recht op onderzoek	Verordening op het onderzoeksrecht van de raad gemeente Amstelveen 2019 ⁴	Het recht op onderzoek houdt in dat de raad een onderzoek kan instellen naar het gemeentelijk bestuur en daarvoor een onderzoekscommissie opricht met een evenredige vertegenwoordiging uit de raad. Deze commissie verricht het onderzoek, kan informatie verzamelen en verslag uitbrengen, waarna de bevindingen aan de raad worden voorgelegd.	Ja
---------------------------	--	---	----

2.1.2. Regionaal instrumentarium

Naast het lokale instrumentarium, beschikt de gemeenteraad ook over instrumenten die ingezet kunnen worden in de context van samenwerkingsverbanden. De kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Op grond van deze wet beschikken gemeenteraden over de volgende regionale instrumenten:

- Zienswijzen bij treffen/wijzigen college- en/of burgemeestersregeling.
- Reactie op zienswijzen ontwerp-begroting.
- Zienswijzen op andere besluiten dan ontwerp-begroting.
- Regionale raadsadviescommissie.
- Langere termijn P&C-cyclus.
- Regionaal enquêterecht.

De regionale instrumenten staan niet opgenomen in het handboek voor de raad. We hebben ook geen beleidskaders aangetroffen waar deze instrumenten aan bod komen.

2.2. Benutting van en bekendheid met het instrumentarium

2.2.1. Lokaal instrumentarium

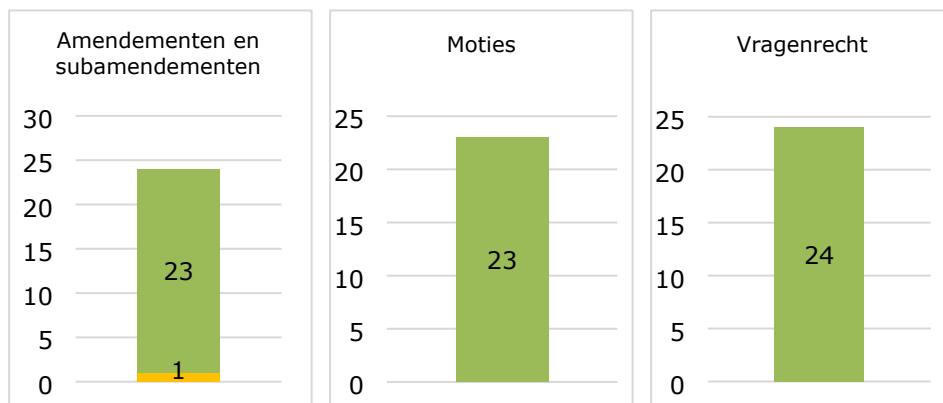
Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een beeld van de bekendheid met en de benutting van het lokaal instrumentarium in de raadsperiode 2022-2026 door de gemeenteraad van Amstelveen. Op basis van de resultaten van de enquête die is uitgezet onder raadsleden, de raadsessie en het raadsinformatiesysteem⁵ onderscheiden we drie verschillende categorieën instrumenten: instrumenten die *bekend en goed benut* zijn, instrumenten die *goed bekend maar onderbenut* zijn en tot slot instrumenten die *matig bekend en weinig benut* zijn. Deze drie categorieën behandelen we achtereenvolgens.

Bekend en veel benut: moties, amendementen en vragenrecht

De eerste categorie betreft de instrumenten die bekend zijn bij de raadsleden en frequent worden ingezet. Op basis van de enquêteresultaten zien we dat dit geldt voor moties, amendementen en het vragenrecht (het recht op het indienen van schriftelijke, technische en mondelinge vragen). Voor wat betreft de bekendheid zien we dat alle raadsleden hebben aangegeven bekend te zijn met moties en het vragenrecht. Voor de amendementen en subamendementen geldt dat op één raadslid na – die heeft aangegeven enigszins bekend te zijn met het instrument – alle raadsleden hebben aangegeven hiermee bekend te zijn.

⁴ [Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot vaststelling van de Verordening op het onderzoeksrecht van de raad gemeente Amstelveen 2019 | Lokale wet- en regelgeving](#)

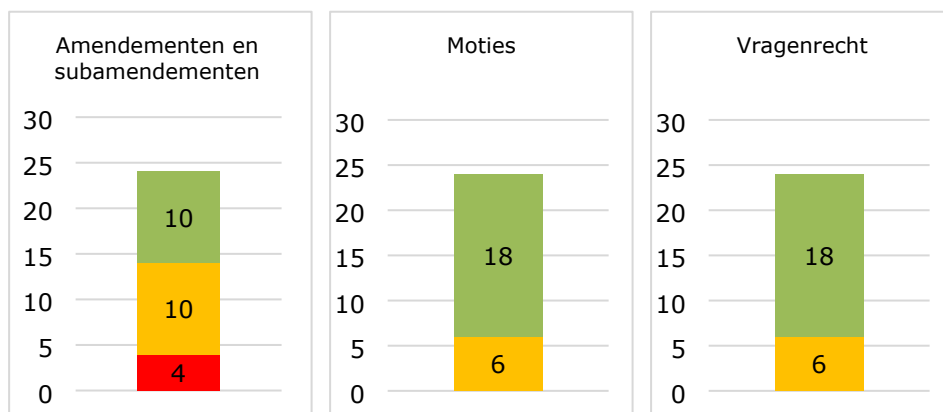
⁵ [Dashboard amstelveen - iBabs Publieksporaal](#)

Figuur 1. Antwoord op de vraag: *In welke mate bent u bekend met het volgende instrument?*

■ Bekend
■ Enigszins bekend
■ Niet bekend

Ook de benutting ligt relatief hoog. De moties en het vragenrecht worden door 18 raadsleden frequent toegepast en door 6 een enkele keer. Amendementen worden door 10 raadsleden frequent ingezet, door 10 een enkele keer en door 4 nooit.

Figuur 2. Antwoord op de vraag: *In welke mate heeft u deze instrumenten de huidige raadsperiode (2022-2026) benut?*

■ Frequent
■ Een enkele keer
■ Nooit

Ook in het raadsinformatiesysteem zien we dat deze instrumenten frequent worden benut. Te zien is dat in de periode 2022-2026 in totaal 211 moties zijn ingediend. Daarnaast is te zien dat er in deze periode in totaal 228 schriftelijke vragen zijn ingediend.

Voor wat betreft de amendementen hebben we in het raadsinformatiesysteem kunnen zien dat deze iets minder frequent benut worden dan de schriftelijke vragen en moties, maar in vergelijking met de overige instrumenten nog steeds relatief frequent (zie paragrafen hierna). In de periode 2022-2026 zijn er 42 amendementen ingediend.

Op basis van de data uit het raadsinformatiesysteem is in onderstaande tabel de benutting van de moties, amendementen en de schriftelijke vragen in beeld gebracht en ingedeeld per thema. Deze indeling is in eerste instantie gemaakt op basis van de gemeentelijke begrotingsprogramma's en daarna verder handmatig onderverdeeld om meer onderscheid aan te brengen in de thematiek.

Tabel 3 – Raadsinstrumenten per thema in de raadsperiode 2022-2026

Thema	Amendementen	Moties	Schrift. Vragen	Totaal
Financiën & Begroting	3	4	3	10
Bestuur & Democratie	6	7	8	21
Integratie & Opvang	2	8	11	21
Onderwijs	2	13	13	28
Economie & Bedrijvigheid	5	19	8	32
Cultuur, sport & vrije tijd	8	22	10	40
Openbare orde & Veiligheid	2	19	31	52
Mobiliteit	3	16	35	54
Wonen	2	24	31	57
Duurzaamheid & Leefomgeving	2	32	36	70
Sociaal domein & Gezondheid	7	47	42	96
Totaal	42	211	228	481

Qua thematiek valt voor deze instrumenten op dat deze het meest worden ingezet binnen het thema 'Sociaal Domein en Gezondheid', met ongeveer 20% van het totaal ingediende moties, amendementen en schriftelijke vragen (in totaal 96 ingediend). Kort daarop volgen Duurzaamheid & Leefomgeving (ongeveer 15%), Wonen (ongeveer 12%), en Mobiliteit en Openbare Orde & Veiligheid (allebei ongeveer 11%).

In onderstaand overzicht is voor de moties en amendementen per fractie opgenomen wat het aantal ingediende moties is en welk percentage daarvan is aangenomen. Dit overzicht is gebaseerd op basis van de hoofdindiener van een motie of amendement. Een motie of amendement wordt hier niet meegeteld bij een partij die mede-indiener is.

Tabel 4 – Moties en amendementen per fractie in de raadsperiode 2022-2026

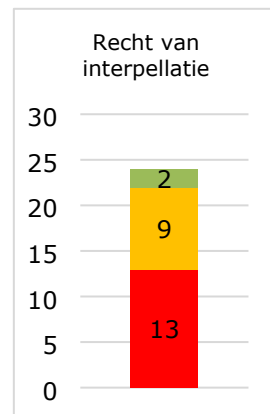
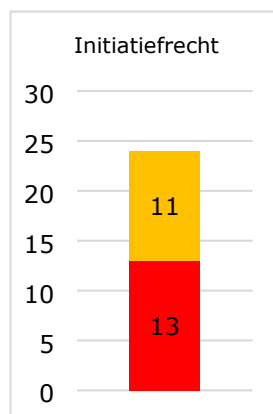
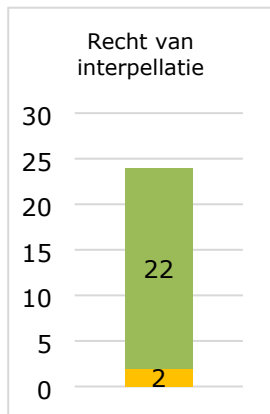
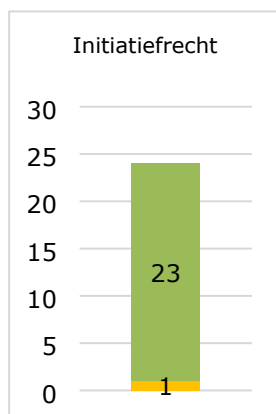
Fractie	Moties ingediend	Aangenomen	Amendementen ingediend	Aangenomen
GroenLinks	40	27 (68%)	3	1 (33%)
D66	31	30 (97%)	8	6 (75%)

Actief voor Amstelveen	24	10 (42%)	6	2 (33%)
VVD	24	23 (96%)	4	4 (100%)
bbA	18	15 (83%)	3	3 (100%)
SP	18	9 (50%)	4	0 (0%)
PvdA	16	15 (94%)	5	4 (80%)
ChristenUnie	11	10 (91%)	2	1 (50%)
CDA	12	4 (33%)	5	1 (20%)
Goed voor Amstelveen	9	9 (100%)	2	2 (100%)
50PLUS	6	1 (17%)	0 (0%)	0 (0%)
BVNL	2	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Totaal	211	153 (73%)	42	24 (57%)

Van de 211 moties zijn er 153 aangenomen (73%), 41 verworpen (19%) en 17 ingetrokken (8%). Van de 42 amendementen zijn er 24 aangenomen (57%), 13 verworpen (31%), 3 ingetrokken en 2 geëindigd met stakende stemmen.

Bekend maar beperkt benut

Op basis van de raadssessie en enquête zien we dat er ook instrumenten zijn die wel bekend zijn bij de raad, maar niet vaak benut worden. Ten eerste geldt dit voor het initiatiefrecht (het indienen van een initiatiefvoorstel) dat dit bij vrijwel alle raadsleden bekend is, maar beperkt wordt gebruikt: 11 raadsleden benutten het incidenteel, terwijl 13 raadsleden het nooit gebruiken (Figuur 3 en 4).

Figuur 3. Antwoord op de vraag:
In welke mate bent u bekend met het volgende instrument?

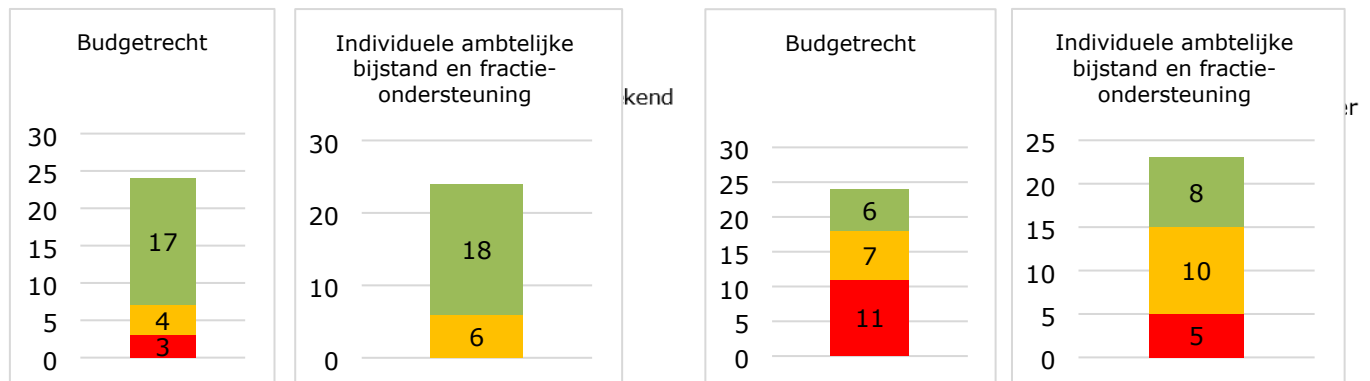
■ Bekend
■ Enigszins bekend
■ Niet bekend

Figuur 4. Antwoord op de vraag:
In welke mate heeft u deze instrumenten de huidige raadsperiode (2022-2026) benut?

■ Frequent
■ Een enkele keer
■ Nooit

Ook het recht van interpellatie valt onder deze categorie en is bij vrijwel alle raadsleden bekend (Figuur 3 en 4). Op basis van het raadsinformatiesysteem is inzichtelijk dat er slechts twee aanvragen voor een interpellatiedebat zijn gedaan door de raad in deze periode, die beide unaniem zijn toegestaan en hebben geleid tot een debat:

- Op 9 oktober 2024, aangevraagd door Actief voor Amstelveen en Burgerbelangen Amstelveen, over beleidsafspraken rond de Maccbiadelaan.
- Op 28 januari 2026, aangevraagd door SP, ChristenUnie, CDA en Burgerbelangen Amstelveen, over de oproep tot nachtsluiting van Schiphol.

Figuur 5. Antwoord op de vraag:
In welke mate bent u bekend met het volgende instrument?

Ook het budgetrecht is meeste raadsleden bekend, maar

Figuur 6. Antwoord op de vraag:
In welke mate heeft u deze instrumenten de huidige raadsperiode (2022-2026) benut?

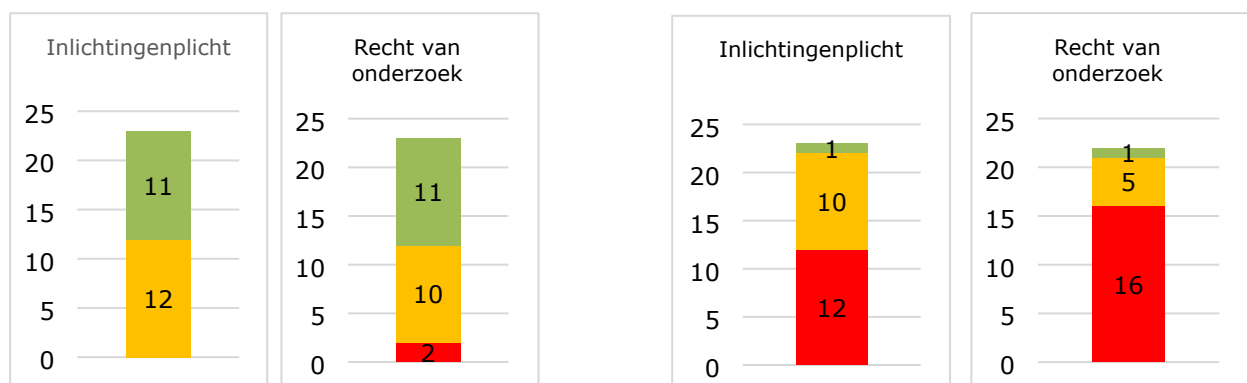
bij de
er
ervan

bestaan uiteenlopende beelden over de benutting (Figuur 5 en 6). Hoewel 17 raadsleden aangeven bekend te zijn met dit instrument geven maar liefst 11 raadsleden aan dat raadsleden dit nooit toepassen.

Tot slot valt de individuele ambtelijke bijstand en fractie-ondersteuning onder deze categorie (Figuur 5 en 6). Dit instrument is enigszins of helemaal bekend bij alle raadsleden maar slechts 8 raadsleden hebben aangegeven dit frequent te benutten. Meerdere raadsleden hebben in de open toelichting aangegeven niet precies te weten wat formele ambtelijke bijstand inhoudt.

Matig bekend en weinig benut

De laatste categorie lokale instrumenten zijn de instrumenten die matig bekend zijn en weinig benut worden.

Figuur 7. Antwoord op de vraag:
In welke mate bent u bekend met het volgende instrument?

■ Bekend
■ Enigszins bekend
■ Niet bekend

Figuur 8. Antwoord op de vraag:
In welke mate heeft u deze instrumenten de huidige raadsperiode (2022-2026) benut?

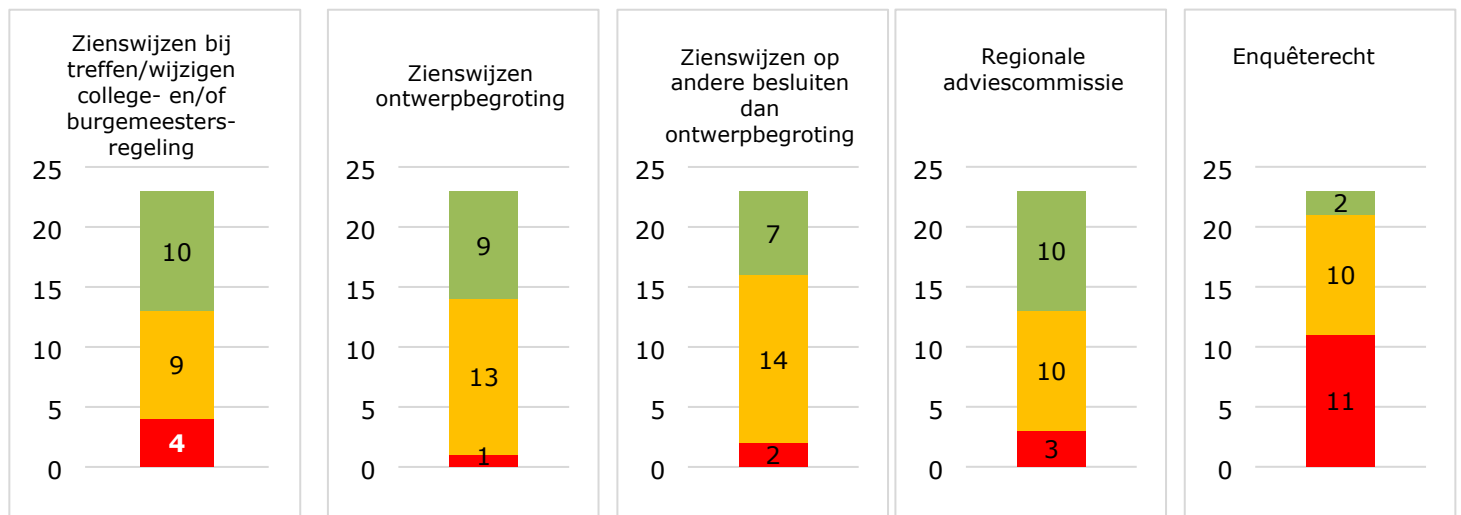
■ Frequent
■ Een enkele keer
■ Nooit

Dit geldt ten eerste voor het wijzen van het college op de inlichtingenplicht (Figuur 7 en 8). Dit instrument is bij de alle raadsleden (enigszins) bekend. Echter, 12 raadsleden hebben aangegeven dit nooit te benutten.

Daarnaast geldt dit voor het recht van onderzoek (Figuur 7 en 8). Dit instrument is bij 11 raadsleden bekend, bij het merendeel van de raadsleden (enigszins) bekend maar 16 raadsleden hebben aangegeven dit instrument nooit te gebruiken.

2.2.2. Regionaal instrumentarium

Voor het regionaal instrumentarium geldt dat we voor alle instrumenten zien dat deze in beperkte mate bekend zijn bij de raad (Figuur 9). Voor het indienen van zienswijzen en het deelnemen aan een regionale adviescommissie, zien we nog dat enkele raadsleden hier bekend mee zijn. Slechts twee raadsleden zijn bekend met het enquêterecht.

Figuur 9. Antwoord op de vraag: *In welke mate bent u bekend met het volgende instrument?*

■ Bekend
■ Enigszins bekend
■ Niet bekend

Kijkend naar de benutting van regionale instrumenten, zien we dat deze over het algemeen weinig worden gebruikt. Alleen deelname aan een regionale raadsadviescommissie wordt door enkele raadsleden incidenteel ingezet. Voor het indienen van zienswijzen bij het treffen of wijzigen van een college- of burgemeestersregeling en voor zienswijzen op andere besluiten dan een ontwerpbegroting geldt dat slechts één raadslid aangaf hier af en toe gebruik van te maken. Voor alle overige instrumenten geven raadsleden aan deze nooit te benutten.

De open vragen bieden verschillende verklaringen voor deze beperkte benutting. Meerdere raadsleden geven aan onvoldoende bekend te zijn met de bestaande instrumenten. Zo merken raadsleden op dat zij zich hier meer in zouden moeten verdiepen, dat meer voorlichting wenselijk is en dat zij niet wisten dat sommige mogelijkheden überhaupt bestonden. Daarnaast klinkt door dat raadsleden zichzelf onvoldoende in positie vinden als het gaat om regionale aangelegenheden. Enkele raadsleden vinden dat de raad een stevigere rol zou moeten pakken in de context van

regionale samenwerking, maar constateren tegelijkertijd dat dit nu onvoldoende gebeurt. Ook wordt aangegeven dat gemeenschappelijke regelingen voor veel raadsleden op afstand staan.

Volgens verschillende raadsleden blijft de besluitvorming in de context van regionale samenwerking regelmatig beperkt tot het goedkeuren van voorstellen, zonder uitgebreid debat of inhoudelijke afwegingen. Uit de interviews komt naar voren dat bij regionale stukken standaard "geen zienswijze indienen" staat maar dat daar geen raadsbreed gesprek over wordt gevoerd. Daarbij noemt een aantal raadsleden dat afstemming vooral plaatsvindt binnen de eigen politieke partij, bijvoorbeeld via contacten met partijgenoten in andere gemeenten. Dit is voor lokale partijen lastig, omdat zij niet beschikken over een vergelijkbaar netwerk buiten de eigen gemeente.

2.3. Verdieping

2.3.1. De raad is met name bekend met moties, amendementen en het vragenrecht en zet deze instrumenten frequent in. De raad weegt niet altijd bewust af wanneer welk instrument het best kan worden ingezet.

De lokale instrumenten zijn geregeld en uitgewerkt in verschillende documenten. Een integraal overzicht maakt onderdeel uit van een handboek voor de raad, dat door de griffie is opgesteld. Ook maakt het instrumentarium van de raad onderdeel uit van het inwerkprogramma. Vanuit de griffie is aangegeven dat dit overzicht in beperkte mate gevonden en benut wordt door raadsleden. Er zijn dan ook verschillen te zien in de mate van bekendheid van de lokale instrumenten, wat ook kan doorwerken in de benutting van de verschillende instrumenten.

De raad heeft in de periode 2022-2026 met name moties, amendementen en het vragenrecht frequent benut. Dat deze instrumenten veelvuldig worden gebruikt, past bij de aard van de instrumenten. Zij zijn direct toepasbaar, sluiten aan op de reguliere besluitvorming en bieden raadsleden concrete mogelijkheden om onderwerpen te agenderen, beleid bij te sturen en het college ter verantwoording te roepen. Vragen kunnen door individuele raadsleden worden ingediend om informatie te verkrijgen of onderwerpen te agenderen, moties kunnen worden gebruikt om een politieke uitspraak te doen of het college tot handelen op te roepen en amendementen bieden de mogelijkheid om een voorliggend besluit direct te wijzigen.

Andere instrumenten zijn doorgaans zwaarder, vragen meer voorbereiding of zijn alleen in specifieke situaties toepasbaar. We zien dat de benutting van het instrumentarium dan ook afneemt naarmate instrumenten zwaarder of minder ingebed zijn in de reguliere praktijk. Een interpellatiedebat is bijvoorbeeld een zwaar instrument dat doorgaans alleen wordt ingezet bij politiek urgente of uitzonderlijke situaties. Het beperkte gebruik daarvan hoeft daarom niet problematisch te zijn. Voor andere instrumenten, zoals het wijzen van het college op de inlichtingenplicht, roept de beperkte benutting wel de vraag op in hoeverre de raad actief gebruikmaakt van mogelijkheden om de kaderstellende en controlerende rol in te vullen.

We constateren dat raadsleden in de praktijk verschillende afwegingen maken bij de keuze voor een instrument, zoals het beoogde doel (bijvoorbeeld agenderen, profileren, controleren), de politieke urgentie en het verwachte draagvlak. Daarbij komt wel naar voren dat raadsleden niet altijd goed weten wanneer een bepaald instrument het meest passend is. Met name bij het budgetrecht, de inlichtingenplicht en het recht op ambtelijke bijstand bestaat onduidelijkheid over de toepassing. Daarnaast wordt opgemerkt dat veel moties agenderend en profilerend van aard zijn en minder vaak controlerend, terwijl het kritisch volgen van de uitvoering van eerder genomen besluiten en vastgesteld beleid net zo belangrijk en soms ook effectiever kan zijn dan het indienen van moties en amendementen die toezien op bijvoorbeeld nieuw beleid. Een bewustere afweging van het beoogde doel en het daarvoor meest passende instrument kan daarmee bijdragen aan een effectievere invulling van de kaderstellende en controlerende rol.

2.3.2. De adviserende rol van de griffie bij de instrumentkeuze is gegroeid en wordt gewaardeerd; de sturing op die keuze kan nog scherper.

Bij de evaluatie van het vergadermodel in 2023 zijn enkele aanbevelingen gedaan, waaronder het vergroten van de rol van de griffie in het adviseren over de inzet van het instrumentarium (zie ook paragraaf 3.2.5.). Uit de gevoerde gesprekken komt naar voren dat de griffie sindsdien inderdaad een nadrukkelijker rol heeft gekregen in het adviseren van de raad. Vrijwel alle raadsleden geven aan de griffie ten minste incidenteel te raadplegen bij de afweging welk instrument zij inzetten. Ook de griffie zelf ziet hierin een positieve ontwikkeling ten opzichte van eerdere jaren: er wordt vaker gebruikgemaakt van verschillende instrumenten en raadsleden vragen vaker vooraf om advies over de keuze voor het meest passende instrument. Dit verschilt wel per raadslid.

Tegelijkertijd wordt gezien dat de advisering nog weinig sturend is waar het de keuze voor het instrument betreft. Vanuit het college wordt opgemerkt dat het proces soms als een doorgeefluik voelt, waarbij weinig kritische vragen worden gesteld over de gekozen instrumenten en niet wordt gestuurd op de inzet ervan. Daarbij wordt aangetekend dat het raadsleden zou kunnen helpen om de griffie vaker te vragen of zij het juiste instrument voor hun doel inzetten. Ook vanuit de organisatie zijn signalen gedeeld dat de griffie een sterkere rol zou kunnen spelen door bij een voorstel een eerste screening te doen en te adviseren voor welk raadsinstrument het onderwerp zich het beste leent. Opgemerkt wordt dat dit nu (nog) niet altijd gebeurt. Vanuit de griffie is aangegeven dat de ruimte voor het geven van advies nog niet altijd gevoeld wordt. Dit omdat raadsleden complete versies van moties of amendementen op een laat moment aanleveren of vragen om rechtstreekse toetsing bij wethouders. In het kader van de goede verhoudingen is er dan niet altijd kritische feedback.

2.3.3. De raad is in beperkte mate bekend met het regionale instrumentarium en benut deze vrijwel niet.

Waarbij de meeste lokale instrumenten op zijn minst enigszins bekend zijn bij de raad, lijkt dat voor het regionale instrumentarium nog nauwelijks het geval. Hierdoor ontstaat het beeld dat regionale besluitvorming regelmatig wordt behandeld als een formele afweging waarbij voorstellen worden goedgekeurd, zonder dat sprake is van een uitgebreid inhoudelijk debat over de beschikbare beïnvloedingsmogelijkheden. Dat beeld wordt versterkt door signalen uit gesprekken dat bij regionale stukken regelmatig wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen, zonder dat hierover altijd een expliciet gesprek plaatsvindt.

Ook de mogelijkheden om samen op te trekken met raadsleden uit andere gemeenten lijken slechts beperkt te worden benut. Waar landelijke partijen gebruik kunnen maken van bestaande partijnetwerken, beschikken lokale partijen niet over vergelijkbare structuren. Hierdoor zijn de mogelijkheden voor intergemeentelijke afstemming ongelijk verdeeld. Tegelijkertijd blijkt uit enquête antwoorden dat veel raadsleden deze mogelijkheden überhaupt niet kennen of er nog nooit gebruik van hebben gemaakt.

Opvallend is dat de beperkte bekendheid en benutting van het regionale instrumentarium zich voordoen terwijl regionale samenwerking een substantiële bestuurlijke en financiële omvang heeft. Uit de jaarstukken 2025 blijkt dat de gemeentelijke bijdrage aan verbonden partijen circa €22,3 miljoen bedroeg; ongeveer 6% van de totale gemeentelijke lasten.⁶ Tegen deze achtergrond is het relevant dat juist de instrumenten die specifiek bedoeld zijn om de kaderstellende en controlerende rol van de raad binnen regionale samenwerkingsverbanden te versterken, slechts beperkt bekend zijn en nauwelijks worden ingezet.

In veel gemeenten zijn afspraken over de sturing op en controle van regionale samenwerkingsverbanden vastgelegd in een nota *verbonden partijen* of *nota samenwerken*. Een dergelijke nota beschrijft doorgaans de rolverdeling tussen raad en college, de beschikbare sturings- en controle-instrumenten, afspraken over informatievoorziening en de momenten waarop de raad invloed kan uitoefenen op de regionale samenwerking. Daarmee kan een nota verbonden

⁶ Gemeente Amstelveen (2026) *Jaarstukken 2025*.

partijen bijdragen aan een meer systematische benutting van de beschikbare beïnvloedingsmogelijkheden en aan de versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

2.4. Toetsing aan het normenkader

Tabel 5 – Toetsing aan het normenkader (instrumentarium)

Norm	Toets op de norm
1. Het is voor raadsleden inzichtelijk gemaakt welke instrumenten ^(*) zij ter beschikking hebben voor het uitvoeren van kaderstellende en controlerende taken.	De formele grondslag van het raadsinstrumentarium is geborgd in de Gemeentewet, enkele verordeningen en het Reglement van orde 2024. Het lokale instrumentarium maakt daarnaast onderdeel uit van het inwerkprogramma en het handboek voor de raad. Daarmee is het lokale instrumentarium aan de voorkant inzichtelijk gemaakt. Het regionale instrumentarium maakt geen onderdeel uit van het handboek. Daarmee wordt er grotendeels voldaan aan de norm.
2. Raadsleden zijn bekend met het totale palet aan mogelijke verschillende instrumenten en het doel dat deze instrumenten dienen.	De bekendheid met het lokale instrumentarium is over de hele linie groot, ook bij zwaardere instrumenten als het initiatiefrecht en de interpellatie. Toch bestaat zelfs bij bekende instrumenten onduidelijkheid over doel en toepassing, met name bij de inlichtingenplicht en het recht op ambtelijke bijstand. Bekendheid met het bestaan staat niet gelijk aan bekendheid met de functie. Daarnaast is het regionale instrumentarium structureel onbekend. Daarmee wordt deels voldaan aan de norm.
3. Raadsleden wegen bewust af van welke instrumenten zij gebruikmaken en zetten de instrumenten weloverwogen in, passend bij het doel dat de instrumenten dienen.	Raadsleden wegen hun instrumentkeuze wel degelijk af, bijvoorbeeld op basis van het doel en het verwachte draagvlak. De griffie is die keuze door de tijd heen actiever gaan ondersteunen. De omgang met het instrumentarium is daarmee bewuster dan voorheen. Toch sluit de afweging nog niet consequent aan op het doel. Raadsleden weten niet altijd welk instrument het meest passend is bij wat zij willen bereiken. Dat komt onder meer tot uiting in moties die overwegend zijn ingediend om thema's op de agenda te zetten en politieke profilering te bewerkstelligen, waar een controlerend instrument effectiever zou zijn voor het beoogde doel. Daarmee wordt deels voldaan aan de norm.

^(*) Het gaat hier over het lokaal én regionaal instrumentarium.

3. Uitvoering

3.1. Moties en amendementen

Globaal is het proces van de uitvoering van moties en amendementen onder te verdelen in de volgende stappen:

Figuur 10. Globaal uitvoeringsproces van moties en amendementen

Een processchema van het besluitvormingsproces, inclusief de vastlegging van moties en amendementen, is vastgelegd in *Engage*⁷. De uitvoering van moties en amendementen speelt zich af binnen het vergadermodel van de raad. Sinds 2022 werkt de raad met het zogenoemde BOB-model, waarin beeldvorming (Het Raads gesprek), oordeelsvorming (Het Raadsdebat) en besluitvorming (de raadsvergadering) van elkaar zijn gescheiden. In de volgende paragrafen lopen we per stap langs hoe de uitvoering is geregeld en hoe hier in de enquête, raadssessie en de gesprekken op wordt gereflecteerd.

3.1.1. Indiening

Beschrijving proces

De afspraak is dat raadsleden conceptmoties en -amendementen uiterlijk op de vrijdag voor de raadsvergadering aanleveren, zodat deze in het weekend kunnen worden voorbereid door de fracties. Bij voorkeur heeft de ambtelijke toetsing en advisering van de griffie dan al plaatsgevonden. De concepten worden afgeschermd beschikbaar gesteld in iBabs en op de maandag voorafgaand aan de raadsvergadering in de fractievergaderingen besproken. Ook de ambtelijke organisatie ontvangt de stukken via de griffie (met toestemming van de indieners) en brengt hierover preadvies uit aan de betrokken portefeuillehouder; dit gebeurt doorgaans op maandag. Vóór woensdag komen de definitieve concepten binnen, die voorafgaand aan de vergadering worden gepubliceerd. De formele indiening vindt plaats in de raadsvergadering zelf, waar de wethouder op basis van het preadvies kan adviseren om de motie of het amendement al dan niet (gewijzigd) aan te nemen.

Reflecties uit enquête en gespreksronde

De adviserende rol van de griffie bij de keuze voor het instrument kwam al aan de orde in paragraaf 1.3.3. Uit de gesprekken komt naar voren dat de rol van de griffie in deze fase is veranderd van procesmatig naar meer inhoudelijk. Waar concepten voorheen vooral in iBabs werden ingeboekt, wordt nu actiever meegelezen. De afspraak om op vrijdag aan te leveren draagt volgens de griffie bij aan de kwaliteit, doordat er tijd is om de concepten in het weekend te toetsen.

Toch verloopt, zo komt naar voren, de afstemming niet altijd via de griffie. Er kan ook rechtstreeks overleg met de wethouder plaatsvinden, waarbij de griffie wordt overgeslagen. Voor de inhoudelijke toetsing van complexere voorstellen is de griffie bovendien afhankelijk van beleidsambtenaren, omdat zij zelf generalistischer van aard is. Het moment waarop over een concept kan worden meegedacht, wordt daarbij door de organisatie als relevant ervaren voor de uitvoerbaarheid. Dit vraagstuk, en de wens tot eerdere betrokkenheid van de ambtelijke organisatie, komt aan bod in hoofdstuk 4.

⁷ Engage is een procesmanagement platform dat door meer dan 250 gemeenten en andere lokale overheden wordt gebruikt.

3.1.2. Vastlegging

Beschrijving proces

In het schema in *Engage* is opgenomen dat aangenomen moties en amendementen door de griffie worden geregistreerd in het raadsinformatiesysteem (RIS/iBabs). Deze registratie is toegankelijk voor raad, college, ambtelijke organisatie en publiek.

Reflecties uit enquête en gespreksronde

Uit de enquête blijkt dat raadsleden goed zicht hebben op de wijze waarop moties en amendementen worden vastgelegd. Alle 21 raadsleden die deze vraag hebben ingevuld geven aan zicht te hebben op de vastlegging van moties. Voor amendementen geldt dit voor 19 van de 20 raadsleden (deze vraag is door een raadslid minder ingevuld).

3.1.3. Uitvoering en monitoring

Beschrijving proces

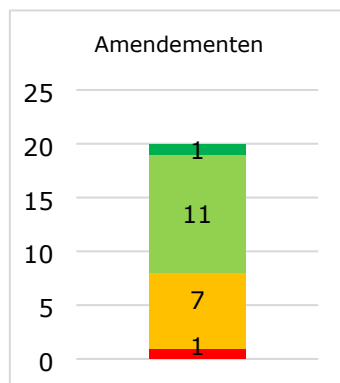
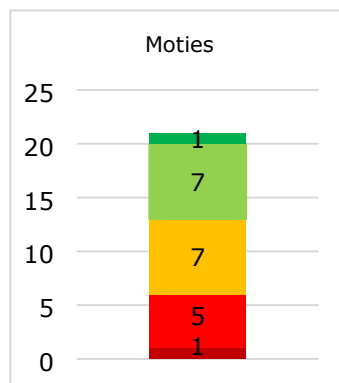
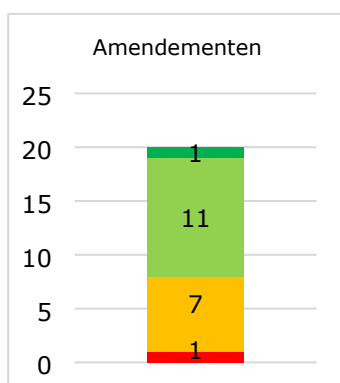
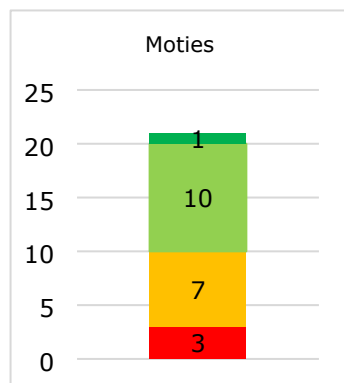
Vanuit het raadsinformatiesysteem krijgen de betrokken teamleiders een signaal over aangenomen moties en amendementen, die deze vervolgens verder uitzetten binnen hun team. De griffie bewaakt vervolgens de afdoening van moties en amendementen door het college op grond van artikel 7 lid 6 van de *Instructie voor de griffier gemeente Amstelveen 2023*. In de gesprekken is toegelicht dat de griffie hierop toeziet door periodiek voortgangsinformatie op te vragen bij de collegecoördinatoren. Deze collegecoördinatoren houden parallel aan het raadsinformatiesysteem een lijst bij voor het college waarin de voortgang van openstaande amendementen en moties wordt bijgehouden.

In sommige gevallen vindt er tussentijdse terugkoppeling plaats aan de raad over de uitvoering via raadsinformatiebrieven. Raadsleden zijn verder voor actuele informatie over de voortgang aangewezen op het RIS en op eigen initiatief richting griffie of college.

Reflecties uit enquête en gespreksronde

Uitvoering

In de enquête is door raadsleden gereflecteerd op de uitvoering (Figuur 11 en 12). De meeste raadsleden geven voor zowel moties als amendementen aan zicht te hebben op de uitvoering. In welke mate zij tevreden zijn over die uitvoering verschilt wel tussen de twee instrumenten. De raad beoordeelt de uitvoering van amendementen daarbij positiever dan die van moties. Over de uitvoering van moties zijn 8 raadsleden het (geheel) eens met de stelling dat zij tevreden zijn over de uitvoering. Voor de amendementen geldt dat 12 raadsleden het (geheel) eens zijn met de stelling.

Figuur 11. Antwoord op de stelling: *Ik heb zicht op de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt door het college van moties en amendementen.*

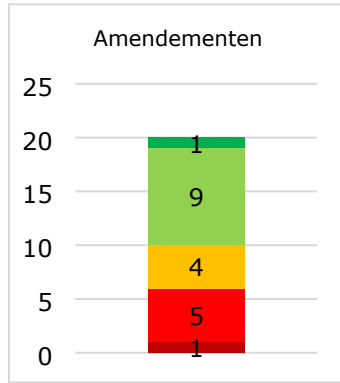
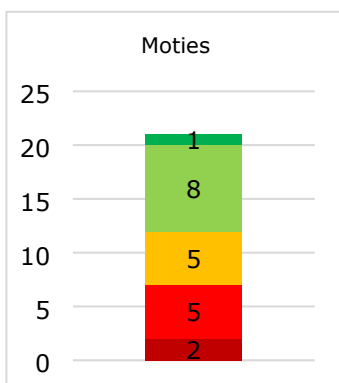
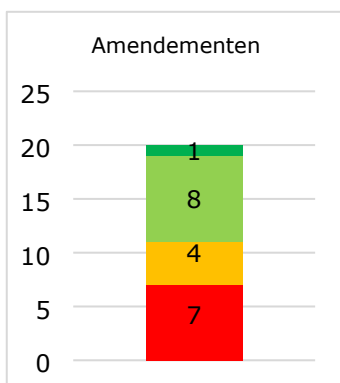
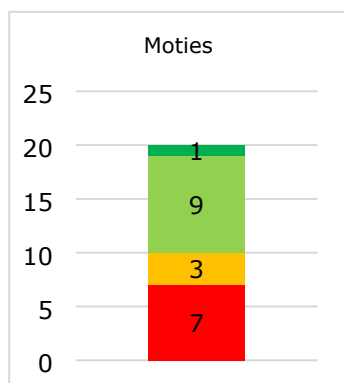
■ Geheel eens
■ Eens
■ Neutraal
■ Oneens
■ Geheel oneens

Figuur 12. Antwoord op de stelling: *Ik ben tevreden over de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt door het college van moties en amendementen.*

■ Geheel eens
■ Eens
■ Neutraal
■ Oneens
■ Geheel oneens

Monitoring

Voor wat betreft de monitoring laat de enquête zien dat het beeld gematigd positief is (Figuur 13 en 14). 10 raadsleden geven aan dat zij het (geheel) eens zijn met de stelling dat zij zicht hebben op de monitoring van moties, en voor amendementen zijn dit 9 raadsleden. 9 raadsleden zijn (geheel) tevreden over de wijze waarop de uitvoering van moties wordt gemonitord. Voor amendementen zijn 10 raadsleden (geheel) tevreden.

Figuur 13. Antwoord op de stelling: *Ik heb zicht op de wijze waarop aangenomen moties en amendementen worden gemonitord.*

■ Geheel eens
■ Eens
■ Neutraal
■ Oneens
■ Geheel oneens

Figuur 14. Antwoord op de stelling: *Ik ben tevreden over de wijze waarop aangenomen moties en amendementen worden gemonitord.*

■ Geheel eens
■ Eens
■ Neutraal
■ Oneens
■ Geheel oneens

In de raadsessie en interviews is hierover genoemd dat veel informatie beschikbaar is via het RIS, de agendacommissie en tussentijdse raadsinformatiebriefjes, maar dat deze informatie niet automatisch alle raadsleden bereikt. Raadsleden geven aan dat zij voor actueel inzicht veelal zelf initiatief moeten nemen door het RIS te raadplegen. Op iBabs is er de mogelijkheid om notificaties in te stellen die worden verzonden vanuit de griffie, die het makkelijker maken om kennis te nemen van nieuwe informatie. Uit de enquête blijkt desondanks dat de vindbaarheid en raadpleegbaarheid in iBabs als knelpunt wordt ervaren. Sommige raadsleden doen zelf navraag bij de griffie of het college. Raadsleden die dit actief doen ervaren meer grip op de voortgang dan

raadsleden die wachten op de uiteindelijke afdoeningsbrief. Uit de gesprekken blijkt daarnaast dat de monitoring de afgelopen jaren verder is geprofessionaliseerd. De griffie vraagt periodiek voortgangsinformatie op en ontwikkelt zich steeds meer van procesbewaker naar strategisch adviseur voor de raad.

Tot slot wijzen de gesprekken met de ambtelijke organisatie op een praktisch knelpunt. Moties zijn regelmatig zodanig open geformuleerd dat de interpretatie van de uitvoering grotendeels bij college en ambtelijke organisatie komt te liggen. Omdat vooraf niet altijd afstemming plaatsvindt over de uitvoerbaarheid of de gewenste invulling, ontstaat tijdens de uitvoering soms verschil van inzicht over wat precies van de uitvoering wordt verwacht.

3.1.4. Afdoening

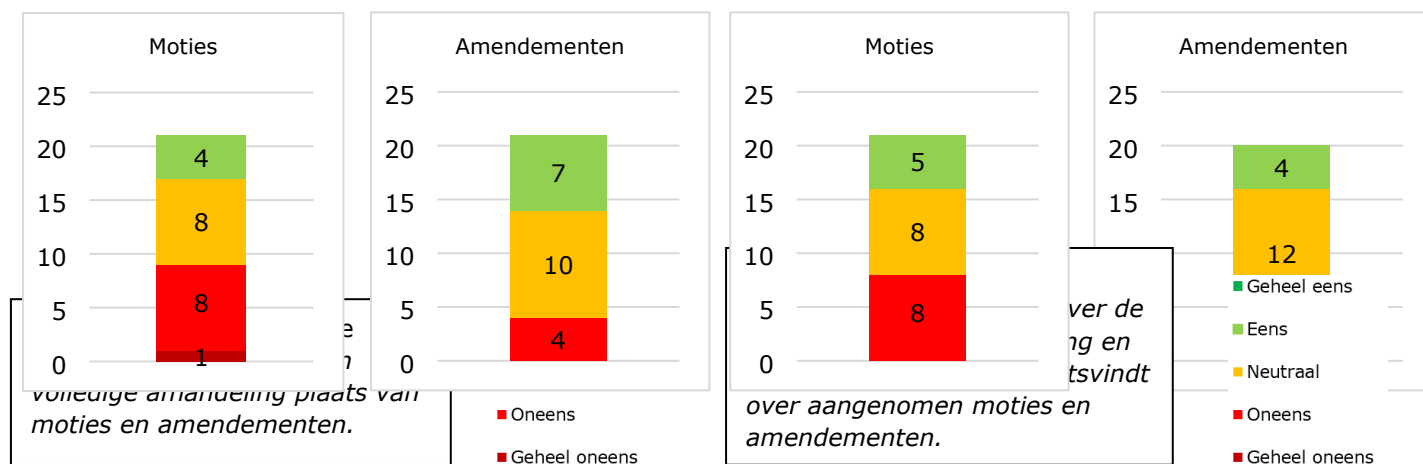
Beschrijving proces

Wanneer een motie of amendement wordt afgedaan, ontvangt de raad hierover een raadsbrief waarin expliciet wordt vermeld dat sprake is van afdoening. De griffie koppelt deze afdoeningsbrieven aan de betreffende moties en amendementen. In de brief wordt de wijze van afhandeling toegelicht. De raad heeft vervolgens de mogelijkheid om zich uit te spreken over de inhoud en kwaliteit van de afdoening.

Voor de afhandeling van moties bestaan geen formeel vastgestelde termijnen. Dit in tegenstelling tot schriftelijke vragen, waarvoor het Reglement van orde een beantwoordingstermijn van 30 dagen kent. De termijn voor de uitvoering van een motie wordt bepaald door de aard van de motie, de complexiteit van de uitvoering en eventuele termijnen die in de motietekst zijn opgenomen. Zo geldt voor de motie over woonwagengebruikers dat het college wordt gevraagd om "de raad in het 2e kwartaal 2024 te informeren" en voor de motie Op tijd schoolrijp vraag de raad aan het college om jaarlijks een evaluatie uit te voeren en de uitkomsten te delen met de raad.

Reflecties uit enquête en gespreksronde

Voor wat betreft de tijdigheid van afdoening laat de enquête zien dat een beperkt deel van de raadsleden hier positief over is, waarbij de raadsleden iets positiever oordelen over de amendementen dan over de moties (Figuur 15 en 16). Voor wat betreft de terugkoppeling en informatievoorziening zijn raadsleden eveneens beperkt positief waarbij iets meer raadsleden expliciet negatief zijn over de moties.

Tijdens de raadsessie worden hiervoor verschillende verklaringen genoemd. Raadsleden geven aan dat afdoeningsbrieven regelmatig vooral procesinformatie bevatten en beperkt inzicht geven in de daadwerkelijk bereikte resultaten. Daarnaast ervaren zij dat moties soms als afgehandeld worden geregistreerd, terwijl de oorspronkelijke bedoeling volgens de indieners nog niet is gerealiseerd. Ook wordt aangegeven dat een actueel overzicht van openstaande moties en amendementen ontbreekt, waardoor het lastig is om zicht te houden op de voortgang.

De gesprekken met de griffie, het college en de ambtelijke organisatie laten zien dat hierbij verschillende factoren een rol spelen. Zo bevatten moties regelmatig geen duidelijke uitvoeringstermijn of worden formuleringen gebruikt als "zo spoedig mogelijk". Hierdoor ontstaat ruimte voor verschillende interpretaties van de gewenste planning. Daarnaast zijn moties soms bewust breed geformuleerd, waardoor ook discussie kan ontstaan over de vraag wanneer een motie daadwerkelijk is uitgevoerd.

Uit de gesprekken komt bovendien naar voren dat de raad in de praktijk beperkt gebruik maakt van de mogelijkheid om een afdoening inhoudelijk ter discussie te stellen. De griffie kan signaleren dat een afdoening beperkt is, maar het is aan de raad om daar vervolg aan te geven. Volgens verschillende gesprekspartners speelt hierbij ook de cultuur een rol: nadat een motie is aangenomen, wordt de wijze van afdoening slechts sporadisch opnieuw onderwerp van politiek debat.

3.2. Verdieping

3.2.1. Het proces voor de uitvoering van moties en amendementen is ingericht en de vastlegging is voor betrokkenen inzichtelijk.

Het proces voor de indiening, vastlegging, monitoring en afdoening van moties en amendementen is ingericht en voor betrokkenen duidelijk. Een deel van de processtappen is vastgelegd in Engage en in de gesprekken is door de verschillende betrokkenen aangegeven dat het uitvoeringsproces en hun rol daarin duidelijk is.

Met name de vastlegging van moties en amendementen lijkt goed te functioneren. Aangenomen moties en amendementen worden op een vaste wijze geregistreerd, waardoor voor raad, college, griffie en ambtelijke organisatie inzichtelijk is welke moties en amendementen zijn aangenomen.

3.2.2. Informatie over de voortgang is beschikbaar, maar bereikt de raad niet altijd actief en integraal.

De monitoring van de moties en amendementen is de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd. De griffie vraagt periodiek voortgangsinformatie open er zijn afdoeningsbrieven die in het systeem gekoppeld worden aan de desbetreffende motie. Daarmee zijn verschillende waarborgen aanwezig om de voortgang en terugkoppeling te volgen.

Hoewel de monitoring organisatorisch is ingericht, leidt dit niet voor alle raadsleden tot voldoende zicht op de voortgang van de uitvoering. De bevindingen schetsen een gematigd positief beeld van het zicht op en de tevredenheid over de monitoring. Tegelijkertijd constateren we dat, ondanks de beschikbaarheid van informatie over de voortgang, verschillen bestaan in het feitelijke inzicht dat individuele raadsleden hebben in de uitvoering van moties en amendementen.

Daarbij zien we ook dat er een verschil is in de ervaren informatiepositie tussen raadsleden. Raadsleden die de uitvoering actief volgen en navraag doen ervaren meer grip op de voortgang. Voor andere raadsleden komt de uitvoering pas nadrukkelijk in beeld wanneer een afdoeningsbrief aan de raad wordt aangeboden. Het huidige proces maakt monitoring daarmee mogelijk, maar zorgt er niet vanzelf voor dat de gehele raad gedurende de uitvoering actief en op dezelfde wijze wordt geïnformeerd.

3.2.3. Het ontbreken van duidelijke termijnen maakt het moeilijk om te beoordelen of moties tijdig worden uitgevoerd en afgedaan

De tijdigheid van de uitvoering en afdoening vormt een afzonderlijk aandachtspunt. Voor de uitvoering van moties bestaan geen algemeen vastgestelde termijnen. De termijn wordt bepaald door de aard en complexiteit van de motie en door eventuele termijnen die de raad zelf in de motietekst opneemt. In sommige moties wordt een concreet moment voor terugkoppeling genoemd, terwijl in andere moties geen termijn is opgenomen of gebruik wordt gemaakt van open formuleringen als 'zo spoedig mogelijk'.

Uit de gesprekken komt naar voren dat hierdoor verschillend wordt aangekeken tegen wat een redelijke uitvoeringstermijn is. Voor de raad wordt het daarmee moeilijker om het college op tijdigheid aan te spreken, terwijl het voor het college en de ambtelijke organisatie niet altijd duidelijk is binnen welke termijn de raad resultaat verwacht.

Het vraagstuk rond tijdigheid begint daarmee al bij de formulering van een motie. Een concrete termijn biedt zowel de raad als het college en de ambtelijke organisatie duidelijkheid over het moment waarop uitvoering of terugkoppeling wordt verwacht en maakt het mogelijk om de voortgang hierop te monitoren en om politieke actie te ondernemen op het moment dat de termijn niet wordt gehaald.

3.2.4. De afdoening van moties wordt niet altijd als volledig ervaren

Voor de formele afdoening is een vaste werkwijze ingericht. De raad ontvangt een raadsbrief waarin wordt aangegeven dat een motie of amendement wordt afgedaan, de wijze van afhandeling wordt toegelicht en de griffie koppelt deze brief aan het oorspronkelijke instrument. Daarmee is de formele afronding herleidbaar vastgelegd.

Ondanks dit heldere proces blijkt uit de enquête dat met name over de terugkoppeling over de afdoening van moties kritiek bestaat. Volgens raadsleden bevatten afdoeningsbrieven soms vooral informatie over het gevolgde proces, terwijl minder duidelijk wordt welk concreet resultaat is bereikt en in hoeverre daarmee aan de oorspronkelijke bedoeling van de motie is voldaan.

Daarnaast bestaat soms verschil van mening over de vraag of met de uitgevoerde acties daadwerkelijk invulling is gegeven aan de oorspronkelijke bedoeling van de motie. Het ontbreken van vaste uitvoeringstermijnen draagt hieraan bij. Omdat de planning veelal afhankelijk is van de inhoud van de motie en omdat formuleringen als "zo spoedig mogelijk" ruimte laten voor interpretatie, is het lastig vast te stellen of moties tijdig zijn afgehandeld. Hierdoor ontstaat het beeld dat moties niet altijd tijdig en volledig worden afgedaan.

Voor de afdoening van moties is een vaste werkwijze ingericht. De raad ontvangt een raadsbrief waarin wordt aangegeven dat een motie wordt afgedaan en waarin de wijze van afhandeling wordt toegelicht. De oorspronkelijke verzoeken uit de motie worden daarbij in de brief opgenomen. Uit een vergelijking van afdoeningsbrieven blijkt echter dat de mate waarin vervolgens herleidbaar is hoe aan de afzonderlijke verzoeken uitvoering is gegeven, verschilt.

De afdoening van de motie 'Op tijd Schoolrijp' is hiervan een voorbeeld waarbij de uitvoering goed navolgbaar wordt toegelicht. De brief beschrijft welke analyse is uitgevoerd, welke partijen daarbij zijn betrokken en welke resultaten daaruit naar voren zijn gekomen. Vervolgens wordt toegelicht welke concrete acties worden ingezet op het gebied van oudervoorlichting, samenwerking tussen betrokken partijen en aanvullende voorzieningen. Ook wordt afzonderlijk beschreven hoe invulling wordt gegeven aan het verzoek om jaarlijks te evalueren. Hierdoor is voor de raad op basis van de brief in belangrijke mate te reconstrueren welke activiteiten naar aanleiding van de motie zijn uitgevoerd en welke vervolgstappen nog worden gezet.

Bij de afdoening van de motie 'Grijp iedere kans om seniorenwoningen te bouwen' is deze relatie tussen de oorspronkelijke verzoeken en de beschreven uitvoering minder duidelijk. De drie verzoeken worden aan het begin van de brief weergegeven, maar de daaropvolgende

toelichting is niet langs deze punten opgebouwd. De brief gaat in op de ontwikkeling van locatie Galjoen, de faciliterende rol van de gemeente en alternatieve locaties voor ouderenhuisvesting. Uit de brief wordt echter niet duidelijk of de specifiek gevraagde inventarisatie onder oudere Amstelveners is uitgevoerd en, zo ja, wat hiervan de resultaten waren. Ook wordt niet concreet toegelicht hoe uitvoering is gegeven aan het verzoek om de raad vóór verdere besluitvorming over de uitkomsten van deze inventarisatie te informeren. Desondanks wordt de motie als afgedaan beschouwd.

De voorbeelden laten zien dat het vermelden van de oorspronkelijke verzoekpunten op zichzelf niet voldoende is om de uitvoering van een motie herleidbaar te maken. Daarvoor is ook nodig dat de terugkoppeling inzichtelijk maakt welke actie per verzoekpunt is ondernomen, wat daarvan het resultaat is en, indien een verzoek niet of anders is uitgevoerd, waarom daarvoor is gekozen. Een vaste opbouw waarbij de afdoening expliciet aansluit op de afzonderlijke verzoekpunten kan de raad beter in staat stellen om te beoordelen of een motie volledig en overeenkomstig de oorspronkelijke bedoeling is uitgevoerd.

3.2.5. Het vergadermodel werkt door in de inzet van het instrumentarium; dit raakt vooral aan het 'vragenrecht'

Zoals in paragraaf 3.1 aangegeven, speelt de inzet van moties en amendementen zich af binnen het BOB-model, waarin beeldvorming (Het Raadsgesprek), oordeelsvorming (Het Raadsdebat) en besluitvorming (de raadsvergadering) over verschillende vergaderingen zijn verdeeld. Het huidige vergadermodel houdt verband met de manier waarop de raad zijn instrumenten toepast. Dat komt naar voren uit de enquête, de raadssessie en de gesprekken.

De verdeling over vergadervormen raakt in het bijzonder aan de toepassing van het vragenrecht. In het model zijn informatieve en technische vragen belegd bij Het Raadsgesprek, terwijl de vragen in Het Raadsdebat volgens het Reglement van orde politiek van aard zijn. Het stellen van technische vragen tijdens het debat is niet mogelijk. Verschillende raadsleden ervaren dat de vraag aan het college hierdoor minder ruimte heeft gekregen. Het gaat dan om de laagdrempelige, deels informatieve en op de actualiteit gerichte vragen, zoals die in het eerdere commissiemodel gangbaar was. Vanuit het college wordt dit herkend. Opgemerkt wordt dat het accent is verschoven van het bevragen van het college naar het onderling overtuigen tussen fracties. Tegelijkertijd is deze verschuiving deels een bewuste keuze geweest bij de inrichting van het model; gericht op een politieke debat tussen fracties en op minder nadruk op technische vragen aan het college.

Ook bij de andere instrumenten werkt de opzet van het model door. Bij de evaluatie van het vergadermodel in 2023 werd geconstateerd dat moties vreemd aan de orde regelmatig worden ingezet om te profileren en dat indieners van moties te weinig spreektijd hadden. De werkgroep deed daarop enkele aanbevelingen, waaronder het verduidelijken van de spreektijd van indieners en het kritisch afwegen of een motie of amendement het passende instrument is, waarbij de raad de griffie om advies kan vragen (zie ook paragraaf 2.3.3.). In dit onderzoek komen enkele van deze punten terug. Door een raadslid is opgemerkt dat moties vreemd aan de orde regelmatig al bij voorbaat op een meerderheid kunnen rekenen en vervolgens in korte tijd worden afgedaan, en dat brede mede-ondertekening een deel van het politieke debat wegneemt.

Bij de duiding hiervan past een kanttekening. De beelden over het vergadermodel lopen uiteen: waar sommigen de beperktere ruimte voor het bevragen van het college als een gemis ervaren, zien anderen de nadruk op onderling debat juist als winst. Door hen wordt opgemerkt dat de effectiviteit van instrumenten vooral in het gedrag van de raad zit en minder in de opzet van het vergadermodel zelf.

3.3. Toetsing aan het normenkader

Tabel 6 – Toetsing aan het normenkader (uitvoering)

Norm	Toets op de norm
4. Voor raadsleden, griffie, college en de ambtelijke organisatie is inzichtelijk hoe uitvoering wordt gegeven aan de opvolging en afdoening van moties en amendementen.	Het proces voor de opvolging en afdoening van moties en amendementen is ingericht en de verantwoordelijkheden zijn op hoofdlijnen duidelijk. Moties en amendementen worden geregistreerd in het RIS, binnen de organisatie uitgezet en de voortgang wordt gevolgd door de griffie en collegecoördinatoren. Voor raadsleden is informatie over de uitvoering beschikbaar, maar deze bereikt hen niet altijd actief en integraal. Hierdoor zijn zij voor een actueel inzicht mede afhankelijk van het zelf raadplegen van het RIS of het navragen van de voortgang bij griffie of college. Ook aan de kant van het college en de ambtelijke organisatie niet altijd inzichtelijk wat van de uitvoering wordt verwacht. Doordat moties regelmatig open zijn geformuleerd, ontstaat soms verschil van inzicht over de gewenste invulling. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.
5. Er wordt herleidbaar uitvoering gegeven aan de opvolging en afdoening van moties en amendementen.	De opvolging en formele afdoening zijn in de basis herleidbaar. Aangenomen moties en amendementen worden geregistreerd en afdoeningsbrieven worden gekoppeld aan het oorspronkelijke instrument. De mate waarin uit de afdoeningsbrief vervolgens inhoudelijk kan worden herleid hoe aan de afzonderlijke verzoekpunten uitvoering is gegeven, verschilt echter. Sommige brieven maken per onderdeel inzichtelijk welke acties zijn uitgevoerd en welke resultaten en vervolgstappen daaruit volgen, terwijl in andere brieven de relatie tussen de oorspronkelijke verzoekpunten en de beschreven uitvoering minder duidelijk is. Daardoor kan niet altijd worden vastgesteld of aan alle onderdelen van een motie uitvoering is gegeven. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.
6. Aangenomen moties en amendementen worden op eenduidige wijze vastgelegd en gemonitord.	Aangenomen moties en amendementen worden op een vaste wijze geregistreerd, waardoor inzichtelijk is welke moties en amendementen zijn aangenomen. Ook de monitoring is organisatorisch ingericht en de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd in het RIS. Daarmee zijn de vastlegging en monitoring systematisch ingericht en is aan deze norm voldaan .
7. Moties en amendementen worden tijdig en volledig beantwoord en afgehandeld.	Voor moties bestaan geen algemene afdoeningstermijnen en moties bevatten niet altijd een concrete termijn of duidelijk omschreven resultaat. Hierdoor lopen de verwachtingen over een redelijke uitvoeringstermijn uiteen en is niet altijd vast te stellen of een motie tijdig is afgehandeld. Het vermelden van de oorspronkelijke verzoekpunten bij moties op zichzelf niet voldoende is om de uitvoering van een motie herleidbaar te maken. Daarvoor is ook nodig dat de terugkoppeling inzichtelijk maakt welke actie per verzoekpunt is ondernomen, wat daarvan het resultaat is en, indien een verzoek niet of anders is uitgevoerd, waarom daarvoor is gekozen. Een vaste opbouw waarbij de afdoening expliciet aansluit op de afzonderlijke verzoekpunten kan de raad beter in staat stellen om te beoordelen of een motie volledig en overeenkomstig de oorspronkelijke bedoeling is uitgevoerd. Tenslotte verschilt de kwaliteit van afdoeningsbrieven in de mate waarin zichtbaar wordt gemaakt dat alle verzoekpunten zijn opgevolgd. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.
8. Over de uitvoering vindt actief terugkoppeling plaats aan de raad.	Bij de formele afdoening ontvangt de raad een afdoeningsbrief en in sommige gevallen vindt tussentijdse terugkoppeling plaats via raadsinformatiebrieven. Tussentijds moeten raadsleden voor actueel inzicht veelal zelf het RIS raadplegen of navraag doen bij griffie of college. De uitvoering komt pas nadrukkelijk in beeld bij de uiteindelijke afdoening. Daardoor leidt de huidige wijze van monitoring niet voor alle raadsleden tot hetzelfde inzicht in de voortgang. Informatie is beschikbaar, maar niet de gehele raad neemt daar actief kennis van. Daarmee wordt er voldaan aan de norm want het college geeft altijd een

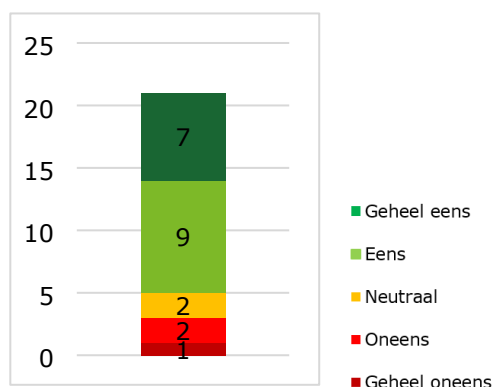
terugkoppeling Het vergt wel meer politieke actie van de raad om bij onvrede over de versterkte informatie over de uitvoering hier vragen over te stellen.

4. Ambtelijke en bestuurlijke inzet

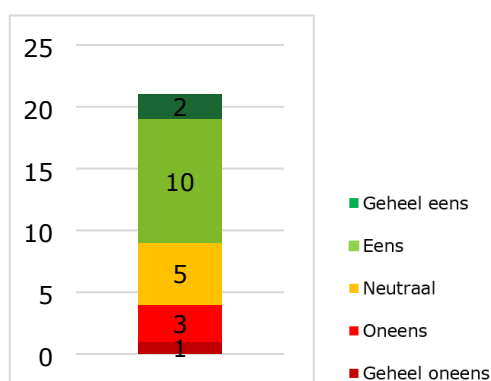
De inzet die gemoeid is met de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen laat zich niet uitdrukken in een aantal uren of fte per motie of amendement. De tien geselecteerde casussen bieden daardoor geen basis voor harde cijfers, maar geven wel zicht op de patronen die zich voordoen bij de inzet rond moties en amendementen. Eerst gaan we in op de beelden van raadsleden bij ambtelijke en bestuurlijke inzet (paragraaf 4.1). Daarna gaan we in op de mate waarin college en organisatie de randvoorwaarden op orde hebben om moties en amendementen op te volgen en af te handelen (paragraaf 4.2). In paragraaf 4.3 doen we een verdieping op de bevindingen en we eindigen het hoofdstuk met de toets aan het normenkader (paragraaf 4.4).

4.1. Beelden van raadsleden bij ambtelijke en bestuurlijke inzet

De enquête brengt in beeld in hoeverre raadsleden de inzet die met moties en amendementen gemoeid is, betrekken bij hun afweging (Figuur 17 en 19). Het merendeel van de raadsleden geeft aan met die inzet rekening te houden. Het beeld dat raadsleden van die inzet zeggen te hebben, ligt lager: 12 raadsleden geven aan een beeld te hebben bij de ambtelijke en bestuurlijke inzet die met de uitvoering, opvolging en afhandeling gemoeid is.

Figuur 17. Antwoord op de stelling: *Ik hou bij het indienen van moties/amendementen rekening met de ambtelijke en bestuurlijke inzet die hiermee gemoeid is.*

Figuur 18. Antwoord op de stelling: *Ik heb een beeld bij de ambtelijke en bestuurlijke inzet die gemoeid is met de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen.*

In de open toelichting wordt door een enkel raadslid aangetekend dat de raad zich van de benodigde inzet sterker bewust zou mogen zijn. Daarnaast leggen enkele raadsleden de verantwoordelijkheid hiervoor bij de uitvoering: volgens hen is het aan het college om aan te geven welke inzet en welke praktische uitvoerbaarheid met een voorstel gemoeid zijn, zodat de raad dat in zijn stemgedrag kan meewegen.

In de raadsessie is het positieve beeld uit de enquête iets meer genuanceerd. Raadsleden gaven aan bij de afweging om een motie in te dienen weinig zicht te hebben op de bijbehorende inzet. Een raadslid geeft daarbij aan dat een overzicht van wat een motie ongeveer aan ambtelijke inzet kost, in het verleden een enkele keer is gedeeld. Dit maakt echter geen vast onderdeel uit van de vaste werkwijze.

Een deel van de raadsleden plaatst hierbij de kanttekening dat moties niet altijd worden ingediend met het oog op de uitvoering. In de enquête klinkt, als boodschap aan de nieuwe raad, een uitgesproken oproep tot terughoudendheid. Raadsleden gaven hierin mee om minder moties te dienen om de eigen partij te profileren of om zichtbaarheid in de media te krijgen, en benadrukken

dat het om de maatschappelijke impact gaat en niet om het aantal. Ditzelfde beeld komt naar voren in de gesprekken met de griffie en het college, waarin wordt opgemerkt dat de wens om zichtbaar te zijn ertoe kan leiden dat de gevolgen voor de organisatie bij het indienen minder worden meegewogen.

4.2. Randvoorwaarden en inzet in de praktijk

Voor de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen is het college, samen met de ambtelijke organisatie, verantwoordelijk. In de gesprekken is toegelicht welke randvoorwaarden daarbij een rol spelen. Vier daarvan komen naar voren: de financiële dekking, de beschikbare capaciteit en het eigenaarschap, de mate waarin de gemeente zelf zeggenschap heeft over wat wordt gevraagd, en het moment waarop de organisatie bij een voorstel wordt betrokken. Deze punten lichten we hieronder toe.

Financiële dekking

De behandeling van de perspectiefnota en de begroting zijn de momenten waarop de raad de financiële en beleidsmatige kaders meegeeft. Uit de interviews komt naar voren dat juist rond deze P&C-momenten veel moties worden ingediend. Een blik op het raadsinformatiesysteem ondersteunt dit. Zo werden bij de behandeling van de perspectiefnota 2025 17 moties ingediend, bij de perspectiefnota 2026 15 moties en bij de programmabegroting 2025 9 moties.⁸

Een deel daarvan wordt aangenomen zonder dat is geregeld hoe de kosten worden gedekt; uit de interviews maken we op dat dit in de wandelgangen ook wel getypeerd wordt als "leuke-dingen-moties". Bij de aannahme van moties zonder dekking spelen volgens de griffie ook de onderlinge verhoudingen een rol: fracties steunen elkaars voorstellen over en weer. Geregeld wordt bij een dergelijke motie het college verzocht om een onderwerp te onderzoeken of nader uit te werken. Vanuit de organisatie wordt ervaren dat dit soort "onderzoeksmoties" te vaak ingediend worden zonder dat is nagedacht over financiële dekking.

Bij moties zonder dekking geldt binnen de organisatie het uitgangspunt dat een voorstel financieel gedekt zou moeten zijn. De raad kan een dekkingsvoorstel in de praktijk niet zelf opstellen: de ambtelijke ondersteuning om dekking binnen de begroting uit te werken, ligt bij het college en niet bij de raad. Volgens de griffie neemt het college het ontbreken van dekking bij de aannahme veelal voor lief. Wanneer het college een voorstel wil uitvoeren, wordt de dekking vervolgens in de bestuurlijke en ambtelijke uitvoering geregeld.

Capaciteit en eigenaarschap

Naast financiële dekking is de beschikbare ambtelijke capaciteit een randvoorwaarde voor de uitvoering. Anders dan bij dekking gaat het hier niet om de vraag óf er geld is, maar om de vraag of er menskracht is om een aangenomen motie ook daadwerkelijk uit te voeren. De uitvoering van een motie vraagt tijd en capaciteit die op dat moment niet aan andere taken kan worden besteed. Dit speelt te meer omdat de capaciteit op sommige afdelingen krap is.

De motie huisvesting woonwagenvoerders maakt dit mechanisme concreet. In de focusgroep is toegelicht dat de betrokken afdeling (Wonen) uit 2,5 fte bestaat maar een structurele overbelasting heeft van 40 tot 50 procent. De uitvoering van deze motie heeft in een relatief korte periode veel capaciteit gevraagd, waardoor andere werkzaamheden op de afdeling in die periode zijn blijven liggen. De organisatie wijst er daarbij op dat het inlopen van dat uitgestelde werk op termijn zelf weer aanleiding kan geven tot nieuwe vragen of moties.

Naast capaciteit is eigenaarschap een aparte randvoorwaarde. Ook wanneer capaciteit en budget beschikbaar zijn, komt de uitvoering moeilijk op gang wanneer een onderwerp organisatorisch niet is belegd of wanneer een bestuurlijke trekker ontbreekt. De motie "duurzame ontwikkelingsdoelen

⁸ Geraadpleegd via: [Dashboard amstelveen - iBabs Publiekspitaal](#)

Verenigde Naties (SDG)" illustreert dit. Voor de uitvoering was structureel budget beschikbaar: zowel in 2024 als in 2025 ging het om € 90.000. Dit budget is echter grotendeels onbesteed gebleven en steeds doorgeschoven naar het volgende jaar. Twee jaar zijn er door de griffie wel SDG-trainees ingehuurd. Over 2024 resteerde € 48.000, dat is doorgeschoven naar 2025 omdat de capaciteit bij de griffie beperkt was en de ingestelde werkgroep vanuit de raad niet tot concrete plannen kwam, ook niet met de adviezen van de trainees.⁹ Over 2025 resteerde € 79.000 en is de werkgroep gestopt; het laatste project is vanuit de organisatie zelf gefinancierd en uitgevoerd.¹⁰

In de focusgroep is dit beeld aangevuld. Het onderwerp was organisatorisch nergens belegd en kwam grotendeels bij één beleidsadviseur terecht, terwijl een bestuurlijke trekker ontbrak. Het draagvlak bij het college om de SDG's daadwerkelijk in de organisatie te verankeren leek ook beperkt. De werkgroep die de uitvoering droeg, bestond vooral uit burgerleden en niet uit fractievoorzitters, waardoor het initiatief binnen de raad bij een kleine groep bleef. Daar kwam bij dat de motie beperkt was uitgewerkt: concrete stappen en een planning ontbraken, waardoor een gedragen beeld van wat er moest gebeuren niet tot stand kwam. Bij deze casus was niet het geld de beperkende factor, maar het ontbreken van capaciteit en van gedragen eigenaarschap bij college, organisatie én raad.

Zeggenschap van de gemeente

Een derde randvoorwaarde betreft de mate waarin de gemeente zelf zeggenschap heeft over wat een motie vraagt. Waar dekking en capaciteit gaan over de middelen om een motie uit te voeren, gaat het hier om de reikwijdte: kan de gemeente het gevraagde op eigen kracht realiseren, of ligt een deel daarvan buiten haar invloedssfeer? Uit de focusgroepen komt naar voren dat dit zich op twee manieren voordoet. In het ene geval ontbreekt het de gemeente zelf aan de positie om het gevraagde af te dwingen; in het andere geval ligt het gevraagde bij externe partners van wie de gemeente afhankelijk is.

De motie seniorenhuisvesting locatie Galjoen illustreert de eerste variant. De motie riep het college op om bij de herontwikkeling van locatie Galjoen vast te houden aan het voornemen om een deel van de ruimte te bestemmen voor bijzondere woonvormen voor senioren, om te inventariseren welke oudere Amstelveners aan de ontwikkeling van zo'n woonvorm wilden bijdragen, en om de raad daarover te informeren. Bij de afdoening onderschreef het college de intentie van de motie, maar constateerde het dat de locatie om meerdere redenen minder geschikt was voor deze doelgroep en dat de gemeente in dit project een faciliterende rol heeft. Het dwingend voorschrijven van specifieke woonvormen of doelgroepen was door onder meer de eigendomsverhoudingen niet mogelijk.¹¹ In de focusgroep is dit beeld bevestigd: de gemeente is geen eigenaar van de grond en kan de realisatie op die locatie niet zelf afdwingen. Daarbij is aangegeven dat de motie bij deze stand van zaken een negatief preadvies had moeten krijgen, terwijl het preadvies positief was.

De motie "Op tijd schoolrijp" raakt de tweede variant. De motie riep het college op om de stand van zaken rond de schoolrijpheid van kinderen in Amstelveen te analyseren, met initiatieven en oplossingen te komen, dit samen met partners als de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg (JGZ), het samenwerkingsverband en het onderwijsbestuur op te pakken, en de uitkomsten jaarlijks te evalueren en met de raad te delen. De kern van de afhankelijkheid bij deze motie is dat de gemeente de gevraagde inzet niet zelf kan leveren. De benodigde gegevens over schoolrijpheid worden niet door de gemeente gegenereerd maar liggen bij het onderwijs, waardoor zij die bij de partners moet ophalen. Ook de uitvoering ligt deels buiten haar bereik: de onderwijszorg-voorziening valt volledig onder het samenwerkingsverband, en de JGZ heeft naar eigen zeggen geen ruimte om ontwikkelvraagstukken op te pakken. De rol van de gemeente was hierbij vooral

⁹ Gemeente Amstelveen (2025). Jaarstukken 2024, onderdeel Sustainable Development Goals.

¹⁰ Gemeente Amstelveen (2026). *Jaarstukken 2025*, onderdeel Sustainable Development Goals.

¹¹ Gemeente Amstelveen (2025). *Raadsbrief afdoening motie 'Grijp iedere kans aan om seniorenwoningen te bouwen'*, 15 mei 2025.

faciliterend en aanjagend: zij kon de partijen aanspreken, gegevens opvragen en het onderwerp agenderen, maar het gevraagde niet zelf tot stand brengen.

De organisatie herkent dit als een breder patroon. Bij de raad leeft volgens de focusgroepen soms het beeld dat de gemeente op vrijwel elk onderwerp kan sturen, terwijl een deel van de vraagstukken bij andere partijen ligt. Bij het thema jeugd en onderwijs is om die reden in beleidsstukken expliciet opgenomen waarover de gemeente wel en niet gaat, om de reikwijdte van de gemeentelijke rol vooraf duidelijk te maken.

Moment van betrokkenheid

Een laatste randvoorwaarde betreft het moment waarop de ambtelijke organisatie bij een voorstel wordt betrokken. In de focusgroepen en in het gesprek met de griffie geven verschillende betrokkenen aan dat vroege afstemming over een concept de uitvoerbaarheid van een motie of amendement ten goede kan komen. Wanneer de organisatie een voorstel vooraf onder ogen krijgt, kan zij aangeven wat in de uitvoering wel en niet werkt en meedenken over de formulering.

Het amendement Noodfonds energie is hiervan een voorbeeld. In het kader van de stijgende energielasten wilden de indieners op korte termijn een fonds instellen om inwoners, ondernemers en instellingen te ondersteunen. Het concept kwam, met tussenkomst van de griffie, ongeveer een week voorafgaand aan de behandeling bij de organisatie binnen. In die periode heeft de organisatie een aantal knelpunten benoemd: de formulering was zo ruim dat in beginsel iedereen aanspraak zou kunnen maken op aanzienlijke middelen, er was nog geen concreet bestedingsplan, en het door de indieners gewenste bedrag paste niet binnen de begroting. Deze punten zijn in de afstemming verwerkt. Vanuit de organisatie is deze afstemming gewaardeerd en is de uitvoerbaarheid verbeterd. De raad stelde budget beschikbaar, het college kreeg het mandaat om de besteding vorm te geven en achteraf te verantwoorden, en voor het daaropvolgende jaar is een bestedingsplan met uitvoeringsregels opgesteld.

4.3. Verdieping

4.3.1. Moties en amendementen worden regelmatig ingezet vanuit de volksvertegenwoordigende rol; de aandacht voor de uitvoerbaarheid kan daarbij onder druk komen te staan.

De raad vervult verschillende rollen. Via moties en amendementen geeft hij (in)direct kaders mee aan het college. Tegelijkertijd is de raad volksvertegenwoordiger: hij vertegenwoordigt de gehele bevolking en behartigt de belangen van alle inwoners. Raadsleden polsen wat er leeft onder inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en brengen die geluiden in bij de besluitvorming. Uit de interviews maar ook bestudeerde casussen komt naar voren dat moties en amendementen in belangrijke mate vanuit deze volksvertegenwoordigende rol worden ingezet. Raadsleden agenderen een onderwerp dat in de samenleving leeft en geven daaraan zichtbaar gewicht.

Deze rol is op zichzelf waardevol, maar er ontstaat spanning wanneer de aandacht voor het vertegenwoordigen en agenderen prevaleert boven de aandacht voor de inzet die nodig is om een voorstel ook uit te voeren. Dat verklaart mede het patroon dat in paragraaf 4.2 zichtbaar werd: moties die worden aangenomen zonder dat de dekking, de capaciteit of de uitvoerbaarheid voldoende is doordacht. In het meest uitgesproken geval verschuift het accent van agenderen naar profileren. De raad benoemt in de enquête zelf, als boodschap aan de nieuwe raad, dat moties niet zouden moeten worden ingediend om de eigen fractie te profileren of om in de media zichtbaar te zijn, en ook de griffie en het college wijzen op deze neiging. Deze afweging wordt bovendien urgenter nu de gemeente voor een structurele bezuinigingsopgave staat¹². De griffie wijst erop dat niet langer alles kan worden opgepakt en dat scherper de vraag gesteld zal moeten worden wat wél en niet mogelijk is. Juist dan komt het aan op moties die gericht zijn op wat daadwerkelijk kan

¹² Gemeente Amstelveen (juni 2026). *Coalitieakkoord GroenLinks-PvdA (PRO), VVD en D66*.

worden gerealiseerd.

De manier waarop de raad met moties en amendementen omgaat, raakt ook aan de bestuurscultuur in Amstelveen. Vanuit meerdere geledingen wordt deze cultuur beschouwd als het zoeken naar consensus en onderlinge afstemming. Voorstellen worden vaak vooraf afgestemd en fracties steunen elkaars moties over en weer, waardoor deze regelmatig breed of unaniem worden aangenomen. Zowel de griffie als het college geven aan dat er bij moties soms scherper gestuurd had kunnen worden. Tegelijkertijd blijkt een kritische toets op aspecten als uitvoerbaarheid en financiële dekking in de praktijk niet altijd vanzelfsprekend.

4.3.2. De raad heeft niet altijd zicht op de benodigde randvoorwaarden voor de uitvoering. Vroegtijdige betrokkenheid van de organisatie kan hierin voorzien, maar raakt aan de rolverdeling tussen raad, college en organisatie.

Zoals in paragraaf 4.2 beschreven zijn er aandachtspunten rondom de randvoorwaarden om een motie of amendement uit te kunnen voeren. Soms ontbreekt de financiële dekking, soms de ambtelijke capaciteit of gedragen eigenaarschap. De SDG-motie laat zien dat zelfs een motie met budget kan stilvallen wanneer een bestuurlijke trekker ontbreekt. En de woonwagenmotie dat de inzet op de ene taak ten koste gaat van andere. In dit soort gevallen is er het risico op een verdringingseffect; de inzet naar aanleiding van een motie gaat ten koste van de inzet op andere terreinen.

Bij het indienen heeft de raad hier echter beperkt zicht op. Dat hangt er mede mee samen dat de raad de knelpunten in de uitvoering nauwelijks terugziet. Waar dekking wordt georganiseerd of capaciteit wordt verdrongen, gebeurt dat in de ambtelijke en bestuurlijke uitvoering, zonder dat dit standaard bij de raad terugkomt. Doordat deze signalen de raad niet bereiken, is er weinig gelegenheid om ze bij een volgende afweging mee te nemen. Dit sluit aan op het beeld uit hoofdstuk 3, waar de terugkoppeling over de uitvoering het meest kritisch wordt beoordeeld.

Juist op deze randvoorwaarden kan de ambtelijke organisatie meedenken wanneer zij vroegtijdig bij een voorstel wordt betrokken. Het amendement Noodfonds energie illustreert dit. Doordat de organisatie het concept ongeveer een week vooraf onder ogen kreeg, kon zij aangeven dat de formulering te ruim was, dat een bestedingsplan ontbrak en dat het gewenste bedrag niet binnen de begroting paste. Dit zijn precies de punten die de uitvoerbaarheid en de dekking betreffen. Waar die afstemming vooraf plaatsvindt, worden dergelijke randvoorwaarden zichtbaar en bespreekbaar voordat een voorstel wordt ingediend of aangenomen.

Dit is een breder vraagstuk binnen het dualistische bestel. Het functioneren van de ambtelijke organisatie valt onder de verantwoordelijkheid van het college. Rechtstreeks contact tussen raadsleden en ambtenaren over feitelijke en technische zaken is op zichzelf toegestaan. In de praktijk verloopt contact met de raad bij veel gemeenten via de griffie. Bij de evaluatie van de Wet dualisering is juist gewezen op de wenselijkheid van contact tussen raadsleden en ambtenaren over technische zaken, mits daarover heldere afspraken bestaan.¹³ Hiervoor heeft Amstelveen ook een Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning waarin dit duidelijk is omschreven. Vanuit de griffie is aangegeven dat de lokale cultuur is dat raadsleden rechtstreeks contact met ambtenaren mogen opnemen voor technische vragen, met de griffie in de cc (bij mails).

Vroegtijdige afstemming kan de uitvoerbaarheid van voorstellen dus vergroten, maar vraagt om duidelijke afspraken over de vorm waarin de organisatie kan meedenken zonder dat de verhouding tussen raad, college en organisatie wordt doorkruist.

¹³ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2008). *Evaluatie van de Wet dualisering gemeentebestuur* (Kamerstukken II 2008/09, 30902, nr. 15). Den Haag.

4.4. Toetsing aan het normenkader

Tabel 7 – Toetsing aan het normenkader (ambtelijke en bestuurlijke inzet)

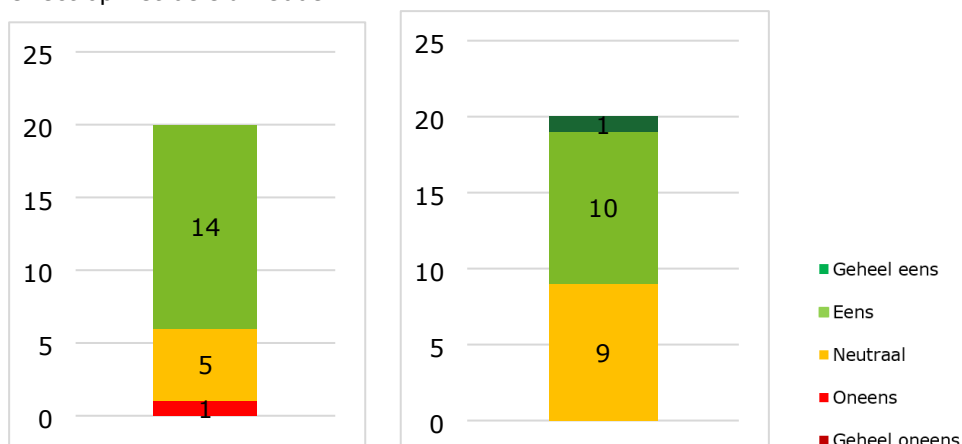
Norm	Toets op de norm
9. Raadsleden hebben een goed beeld van de inzet die gemoeid is met de inzet van de instrumenten en handelen bewust vanuit dit inzicht.	Een meerderheid van de raadsleden geeft aan bij de afweging rekening te houden met de ambtelijke en bestuurlijke inzet; het bewustzijn dat die inzet meespeelt is aanwezig. Het feitelijke beeld van die inzet is echter beperkter omdat hier ook niet over wordt gerapporteerd. Moties worden bovendien veelal vanuit de volksvertegenwoordigende rol ingediend, om te agenderen of te profileren. Daardoor wegen de gevolgen voor de organisatie bij het indienen minder mee. Daarmee wordt er op dit moment niet voldaan aan de norm.
10. Het college en de organisatie hebben de benodigde randvoorwaarden op orde om moties en amendementen uit te voeren, op te volgen en af te handelen.	Het college pakt aangenomen moties en amendementen serieus op en het interne proces van opvolging en afdoening is strak georganiseerd. In zoverre zijn de randvoorwaarden op orde. Tegelijkertijd doen zich knelpunten voor: moties worden aangenomen zonder dekking, krappe capaciteit leidt tot verdringing van ander werk, en de uitvoering valt stil wanneer eigenaarschap ontbreekt. Een deel van deze knelpunten ontstaat vooral aan de voorkant bij het indienen. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.

5. Impact

5.1. Beschrijving effecten

5.1.1. Effecten van moties en amendementen op beleid

De enquête brengt in beeld in hoeverre raadsleden effect van moties en amendementen op het gemeentelijk beleid zien (Figuur 19). Voor moties is dat beeld overwegend positief: 14 van de 20 raadsleden beoordelen het effect op het beleid als zichtbaar. Voor amendementen ligt het beeld lager: 11 van de 20 raadsleden zijn het (geheel) eens met de stelling dat amendementen zichtbaar effect op het beleid hebben.

Figuur 19. Antwoord op de stelling: *Moties en amendementen hebben een zichtbaar effect op het beleid van de gemeente.*

Gevraagd naar concrete voorbeelden noemen raadsleden in de enquête onder meer het woonwagengebeleid, de aanpak van schoolrijpheid, de toewijzing van studentenwoningen (inmiddels ook voor hbo en mbo), de bouw van woningen op locaties waar eerder geen woningbouw was voorzien, en de aanpak van ondervoeding bij ouderen. Ook het amendement voor het noodfonds ten tijde van de energiecrisis wordt genoemd als voorbeeld dat effect heeft gehad op beleid.

Als we kijken naar de bestudeerde casussen, dan raken amendementen het beleid rechtstreeks, doordat zij de tekst van een besluit direct wijzigen. Het amendement betaald parkeren wijzigde het invoeringsplan voor betaald parkeren en verplichtte tot een participatieproces met besluitvorming door de raad; dit heeft geleid tot een participatieprotocol waarmee inwoners en ondernemers per gebied kunnen meedenken over de invoering. Het protocol is op het moment van onderzoek nog niet toegepast, in afwachting van het nieuwe college. Het amendement gezelligheid voegde gezelligheid als ambitie toe aan de evenementenvisie en wijzigde daarmee eveneens het vastgestelde beleid.

Bij de bestudeerde moties plaatst met name de ambtelijke organisatie vaker kanttekeningen. In de focusgroepen is opgemerkt dat bij een aangenomen motie niet altijd is te bepalen wat de motie zelf heeft veroorzaakt en wat ook zonder de motie al in gang was gezet. Dit beeld komt bij verschillende van de bestudeerde casussen terug. Over de motie zwembad de Meerkamp, die het college oproep om de uitwerking van scenario's naar voren te halen van 2028 naar 2026, wordt aangegeven dat deze aansloot op voorbereidingen die in de organisatie al liepen. Het onderwerp lag al op tafel, een haalbaarheidsonderzoek naar nieuwbouw of renovatie was al opgeleverd, en de motie bracht geen wezenlijk nieuwe inzichten ten opzichte van waar al aan werd gewerkt.

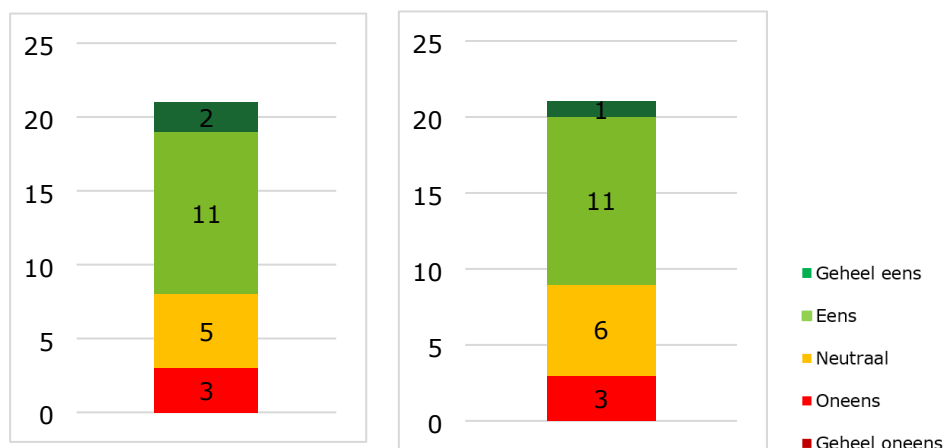
De motie huisvesting woonwagewooners laat iets vergelijkbaars zien. De motie riep op het proces te versnellen. In de woonvisie uit 2023 waren woonwagewoonstandplaatsen aanvankelijk geen onderdeel; daarna zijn vervolgstappen gezet, waaronder een erfpachtconstructie waarmee woonwagewooners hun standplaats kunnen kopen. Door betrokkenen is aangegeven dat de stappen in de lijn lagen die de afdeling zelf al aan het uitzetten was, en dat de motie geen extra werk opleverde. Wel is volgens hen de ontwikkeling in een hoger tempo doorlopen dan zonder de motie het geval zou zijn geweest.

Bij andere moties bleef het beleidseffect volgens de organisatie beperkter of bleef onduidelijk wat de motie opleverde. De SDG-motie was unaniem aangenomen en riep algemeen geformuleerd op de duurzame ontwikkelingsdoelen te ondersteunen. Aan de motie waren echter geen concrete stappen, planning of financiële dekking verbonden (zoals eerder ook behandeld in hoofdstuk 4). De motie sturen op gelijke kansen riep het college op in te zetten op een beurs voor leraren, als antwoord op het lerarentekort. Echter, vanuit de organisatie is toegelicht dat bij de uitwerking bleek dat er vanuit het onderwijsveld weinig behoefte was aan juist deze oplossing.

De motie over Cobra laat tenslotte zien hoe de raad en de ambtelijke organisatie verschillend naar hetzelfde onderwerp kunnen kijken. In de enquête noemt een raadslid Cobra als voorbeeld van zichtbaar effect op het beleid. Rond het Cobra-dossier zijn in deze periode meerdere moties ingediend. De motie die in dit onderzoek als casus is verdiept, riep het college op het convenant aan te passen zodat de zittende directie eerder zou vertrekken. Vanuit de ambtelijke organisatie is hierover aangegeven dat de raad geen formeel zeggenschap heeft over een directiewissel. De gevraagde ingreep was zeer specifiek en meer uitvoeringsgericht. Bestuurlijk werd de motie bovendien onverstandig geacht, omdat zij de verhouding tussen de gemeente en de instelling onder druk zou zetten. De motie is tijdens het debat door andere fracties afgeremd en vervolgens ingetrokken, waardoor het college er geen uitvoering aan hoefde te geven.

5.1.2. Effecten van moties en amendementen op de samenleving

Naast het effect op beleid brengt de enquête in beeld in hoeverre raadsleden effect van moties en amendementen op de samenleving zien (Figuur 20). Voor moties zijn 13 raadsleden het (geheel) eens met de stelling dat moties een zichtbaar effect hebben op de samenleving. Voor amendementen zijn 12 raadsleden het (geheel) eens.

Figuur 20. Antwoord op de stelling: *Moties en amendementen hebben een zichtbaar effect op de samenleving*

Gevraagd naar concrete voorbeelden noemen raadsleden onder meer de tegemoetkoming in dierenartskosten voor minima, de erkenning voor woonwagenbewoners, het meten van fijnstof rond Schiphol, een zebepad op een onveilige oversteekplaats, geld voor de beveiliging van Joodse scholen, eetpunten tegen ondervoeding bij ouderen, en de verhoging van het budget voor minimaregelingen voor sport en cultuur. In de open toelichting tekent een raadslid hierbij aan dat het indienen van moties geen garantie is voor verandering in de samenleving, en dat het niet om het aantal moties gaat maar om de maatschappelijke impact.

Vanuit de organisatie komen verschillende beelden naar voren. Bij de motie huisvesting woonwagenbewoners noemt de betrokken adviseur een merkbaar effect in het contact met de doelgroep. Naar aanleiding van de motie is er meer met de doelgroep gesproken en zijn stappen gezet in dat contact, waaronder werkbezoeken aan locaties. Bij het amendement noodfonds energie wijst de betrokken adviseur op een geruststellende werking. Inwoners, instellingen en ondernemers konden erop terugvallen mocht dat nodig zijn. Het feitelijke gebruik bleef beperkt, mede doordat de inflatie meeviel en het aantal aanvragen lager was dan verwacht, waardoor een deel van het gereserveerde geld is teruggevloeid.

Bij andere casussen is het maatschappelijk effect beperkt of nog niet vast te stellen. Bij de motie op tijd schoolrijp geeft de betrokken adviseur aan dat de gemeente met interviews en een enquête aan de slag is gegaan om het probleem in kaart te brengen, maar dat op korte termijn moeilijk is te meten of de interventies helpen. De gemeente kan vooral afgaan op de signalen van professionals in het veld. Bij het amendement gezelligheid, dat gezelligheid als ambitie toevoegde aan het evenementenbeleid, geeft de betrokken adviseur aan dat er geen beleidsacties aan gezelligheid te koppelen zijn en dat er niet op valt te sturen, waardoor het amendement in de uitvoering nauwelijks een plek kreeg. Bij de motie seniorenhuisvesting locatie Galjoen bleef maatschappelijk effect uit. De locatie werd ongeschikt bevonden voor de doelgroep, de gemeente is geen eigenaar van de grond en kon de realisatie niet afdwingen. Volgens betrokkenen had de motie achteraf een negatief preadvies moeten krijgen.

5.2. Verdieping

In dit hoofdstuk ligt de focus op de vraag wat er met een aangenomen motie of amendement gebeurt, en of dat de raad versterkt in zijn kaderstellende en controlerende rol. We volgen daarbij de weg die een motie of amendement aflegt: eerst de manier waarop de raad haar formuleert en indient, daarna de manier waarop hij de uitvoering en het effect ervan volgt.

5.2.1. Bij het indienen stuurt de raad niet altijd op hoofdlijnen; soms schrijft hij een oplossing voor.

Kaderstellen houdt in dat de raad de hoofdlijnen van het beleid bepaalt, waarna het college die uitwerkt en uitvoert. Hoe de raad de kaderstellende rol invult levert een wisselend beeld op. Waar de raad met een motie een richting op hoofdlijnen meegeeft die het college vervolgens uitwerkt, versterkt de afhandeling die rol. De motie huisvesting woonwagenbewoners is hiervan een voorbeeld: de raad drong aan op actualisatie van beleid, en het college heeft die richting uitgewerkt.

Bij een deel van de casussen zien we echter het risico dat de raad niet de hoofdlijn bepaalt, maar een specifieke oplossing voorschrijft en daarmee op het terrein van de uitvoering komt dat aan het college is. De motie over Cobra is hiervan het duidelijkste voorbeeld. Met de opdracht om het convenant aan te passen zodat de zittende directie eerder zou vertrekken, schreef de raad een concrete maatregel voor waarover de gemeente formeel niet gaat. Met de motie sturen op gelijke kansen verzocht de raad eveneens een specifieke maatregel, terwijl bij de uitwerking bleek dat daar vanuit het onderwijsveld weinig behoefte aan was. In beide gevallen was de raad met een op het beoogde maatschappelijk effect geformuleerde opdracht, met ruimte voor het college om de uitwerking te bepalen, dicht bij zijn eigen kaderstellende rol gebleven. Ook vanuit de organisatie

wordt opgemerkt dat moties sterker zijn wanneer zij op het doel sturen en de oplossingsrichting openlaten.

Deze kwestie speelt vooral bij moties. Een amendement wijzigt de tekst van een besluit rechtstreeks en ligt daarmee per definitie binnen het kader dat de raad vaststelt. De vraag of de raad op hoofdlijnen stuurt of op de uitvoering, doet zich vooral voor bij moties, die het college oproepen tot handelen.

5.2.2. Na het aannemen is er beperkt zicht op of een motie is uitgevoerd zoals bedoeld en of zij effect heeft gehad.

Waar de kaderstellende rol vooral speelt bij het indienen, komt de controlerende rol aan de orde bij de afhandeling. Controleren is meer dan een motie als afgedaan aanmerken. Het vraagt dat de raad de informatie over de uitvoering afzet tegen wat met de motie was beoogd, en vervolgens nagaat of het beoogde effect ook is bereikt. Op beide punten is dat zicht beperkt.

Het begint bij de uitvoering. De terugkoppeling daarover wordt in de enquête het meest kritisch beoordeeld (zie hoofdstuk 3): raadsleden ervaren die geregeld als procesmatig, waardoor inhoudelijk minder goed navolgbaar is wat er is bereikt en er weinig houvast is om de uitvoering tegen de bedoeling af te zetten. Ook wij zien dit terug in afdoeningsbrieven. Daar komt bij dat de raad de ruimte die er wél is beperkt benut. Dat een motie zelden wordt nagelopen op wat er daadwerkelijk mee is gedaan, is een breed gedeeld beeld. De griffie signaleert dat raadsleden zelden doorvragen wanneer een motie wordt afgedaan. Vanuit de organisatie wordt aangegeven dat na een raadsbrief doorgaans niet meer op een motie wordt teruggekomen. En in de raadssessie geven raadsleden tenslotte zelf aan dat zij hier alerter op moeten zijn. De griffie kan daarbij wel signaleren dat een afdoening mogelijk te beperkt is, maar niet zelf vaststellen dat een motie onvoldoende is uitgevoerd. Het college daarop aanspreken is aan de raad. Maar die controlerende stap wordt na het aannemen dus niet vanzelfsprekend gezet.

Nog een stap verder ligt de controle op de impact en die komt maar beperkt in beeld. Raadsleden zien wel effect van hun moties: een ruime meerderheid herkent zichtbaar effect op het beleid, en bij een deel van de casussen is dat effect ook reëel. Maar of dat effect herleidbaar is tot de motie, en of het uiteindelijk de samenleving heeft bereikt, blijft buiten beeld. De ambtelijke organisatie wijst er in de casussen op dat bij een aangenomen motie vaak niet is vast te stellen wat de motie zelf heeft bewerkstelligd en wat ook zonder de motie al in gang was gezet. Bij de motie zwembad de Meerkamp lagen de gevraagde stappen grotendeels al besloten in de lopende uitvoering: het onderwerp lag al op tafel en een haalbaarheidsonderzoek was al opgeleverd, zodat de motie eerder bevestigde dan veroorzaakte. Op het niveau van de samenleving is nog moeilijker vast te stellen of een motie effect heeft gehad: bij de motie op tijd schoolrijp is dat op korte termijn niet meetbaar, en bij het amendement betaald parkeren moet het effect zich nog uitwijzen. De informatie die nodig zou zijn om deze vragen te beantwoorden komt niet uit zichzelf naar de raad, en er is geen systematiek die de gang van motie naar resultaat volgt. Daardoor beschouwt de raad een aangenomen motie al snel als resultaat, terwijl de daadwerkelijke bijdrage aan beleid en samenleving grotendeels buiten beeld blijft.

Een mogelijke verklaring voor beide observaties, dat de raad bij het indienen naar een concrete oplossing grijpt en na afloop het effect nauwelijks volgt, ligt in de focus op de volksvertegenwoordigende rol. Raadsleden agenderen een onderwerp dat in de samenleving leeft en geven daaraan zichtbaar gewicht. Vanuit die rol bestaat de neiging om een concreet, herkenbaar punt te maken in plaats van een kader op hoofdlijnen mee te geven. Dit speelt vervolgens ook mee bij de vraag waarom de aandacht na het aannemen kan verslappen. Met het indienen van een motie heeft een raadslid de volksvertegenwoordigende rol in belangrijke mate al vervuld. Het onderwerp is geagendeerd, er is aandacht voor gevraagd en de achterban is vertegenwoordigd. Het naderhand controleren of de motie ook tot resultaat heeft geleid, kan dan minder zwaar wegen dan het agenderen zelf. Dat beeld sluit aan bij de uiteenlopende maatstaven die raadsleden aanleggen voor succes: waar de één een motie pas geslaagd vindt wanneer het

beleid is uitgevoerd, rekent de ander een motie al tot succes wanneer een onderwerp is geagendeerd of wanneer de achterban ziet dat de fractie zich ervoor inzet. Die laatste maatstaf meet echter niet het maatschappelijk effect, maar de politieke zichtbaarheid.

5.3. Toetsing aan het normenkader

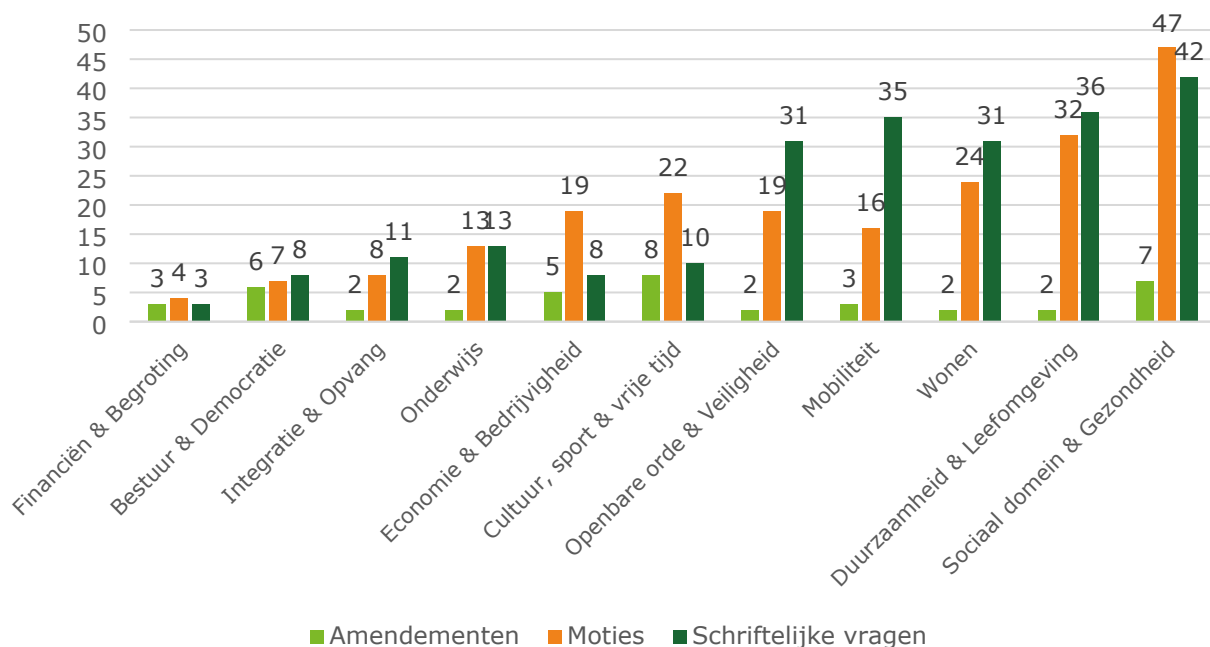
Bij de toetsing van de norm 12 en 13 staat niet de vraag centraal of iedere motie of ieder amendement daadwerkelijk tot een maatschappelijk effect moet leiden. Moties en amendementen vervullen immers ook een politieke, agenderende en volksvertegenwoordigende functie. De toets op norm 12 en 13 richt zich daarom op de vraag in hoeverre de bijdrage aan beleidsontwikkelingen en maatschappelijke effecten achteraf herleidbaar is op het moment dat dit wel werd beoogd.

Tabel 8 – Toetsing aan het normenkader (Impact)

Norm	Toets op de norm
11. Raadsleden worden in positie gebracht om de kaderstellende en controlerende rol uit te voeren via de uitvoering, opvolging en afhandeling van moties en amendementen en handelen hier actief naar.	De kaderstellende rol krijgt een wisselende invulling: soms geeft de raad een richting op hoofdlijnen mee, in andere gevallen schrijft hij een concrete oplossing voor en stuurt daarmee op de uitvoering. Ook de controlerende rol verdient aandacht. Hoewel terugkoppeling door de raad zelf als procesmatig wordt ervaren vraagt hij beperkt door wanneer een motie wordt afgedaan. Beide hangen samen met de sterk volksvertegenwoordigende inzet van moties. De raad agendeert een herkenbaar punt en ziet zijn rol met het indienen al grotendeels vervuld, waardoor het meegeven van een kader en het controleren achteraf minder zwaar wegen. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.
12. De inzet van moties en amendementen draagt herleidbaar bij aan beleidsontwikkelingen binnen de gemeente.	Bij amendementen is de bijdrage aan beleidsontwikkelingen herleidbaar. Doordat amendementen de tekst van een besluit rechtstreeks wijzigen, is zichtbaar welke wijziging zij hebben aangebracht. Bij moties ligt dit anders. Uit de onderzochte casussen blijkt dat moties in verschillende gevallen hebben bijgedragen aan beleidsontwikkelingen, maar de mate waarin die bijdrage aan de motie zelf kan worden toegeschreven verschilt. Er wordt bovendien niet systematisch vastgelegd welke beleidsontwikkelingen rechtstreeks uit een motie voortvloeien. Daardoor is niet altijd herleidbaar welke bijdrage een motie daadwerkelijk heeft geleverd aan de uiteindelijke beleidsontwikkeling. De raad controleert bovendien beperkt of en hoe een motie uiteindelijk in beleid is vertaald. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.
13. De inzet van moties en amendementen draagt herleidbaar bij aan beoogde effecten in de samenleving.	Raadsleden hebben zicht op het maatschappelijk effect van moties en amendementen en noemen daarvan concrete voorbeelden. Ook voor de casuïstiek geldt dat effecten zichtbaar zijn. Wel is slechts beperkt vast te stellen in hoeverre moties en amendementen hebben bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke effecten. Bij enkele casussen zijn effecten zichtbaar of zijn deze te verwachten op de langere termijn, maar een systematische koppeling tussen een motie of amendement en de uiteindelijk bereikte maatschappelijke resultaten ontbreekt. De informatie die daarvoor nodig is bereikt de raad niet vanzelf en de raad vraagt daar ook beperkt actief naar. Daardoor kan de raad achteraf slechts beperkt beoordelen of de met een motie of amendement beoogde effecten daadwerkelijk zijn gerealiseerd en in welke mate deze aan het instrument zelf zijn toe te schrijven. Daarmee wordt er deels voldaan aan de norm.

Bijlagen

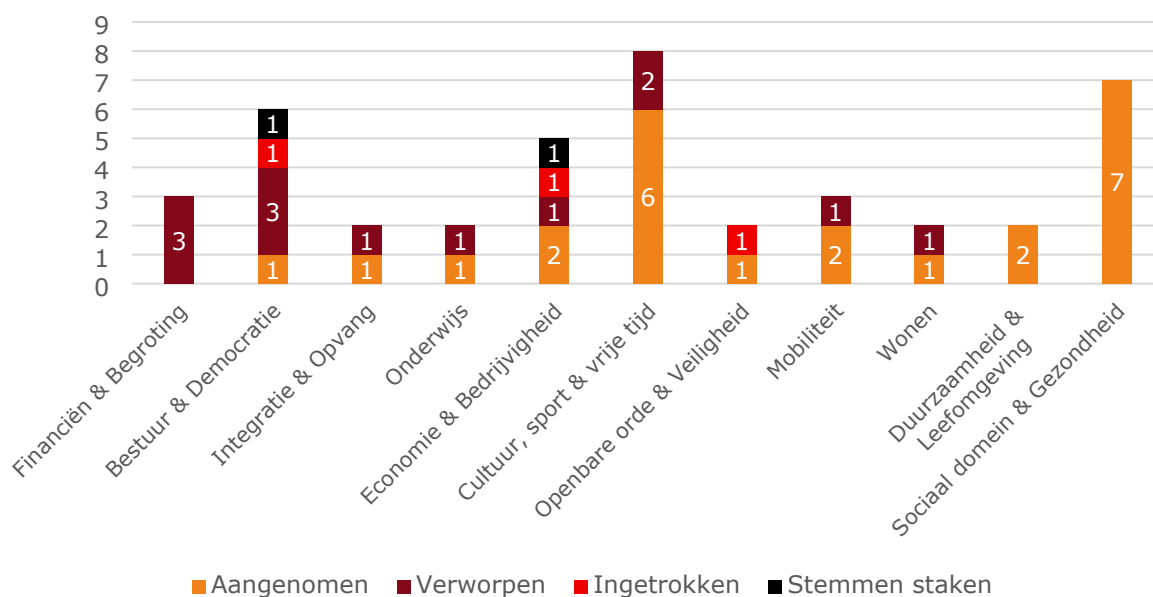
Bijlage 1: Instrumentarium

Figuur A. Raadsinstrumenten per thema in de raadsperiode 2022-2026

Amendementen en subamendementen

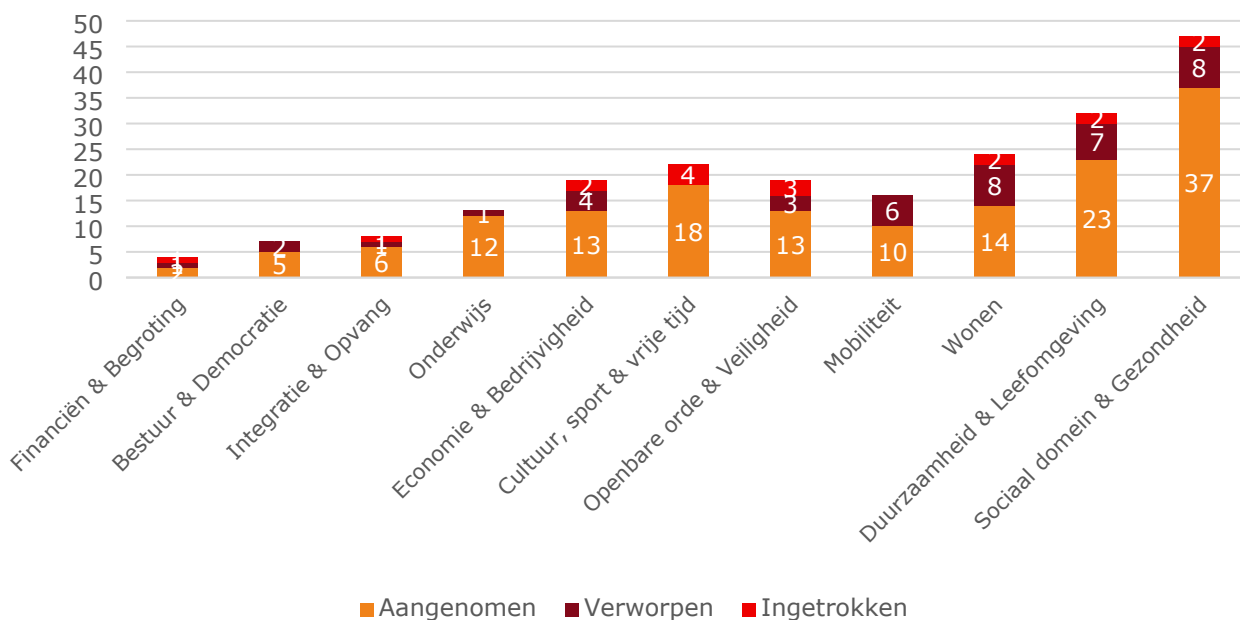
De raadsleden hebben gezamenlijk 40 amendementen ingediend, waarvan er 24 zijn aangenomen (57%), 13 verworpen (31%), 3 ingetrokken. In de onderstaande figuur is de verdeling per thema opgenomen.

Figuur B. Amendementen per thema in de raadsperiode 2022-2026

Moties

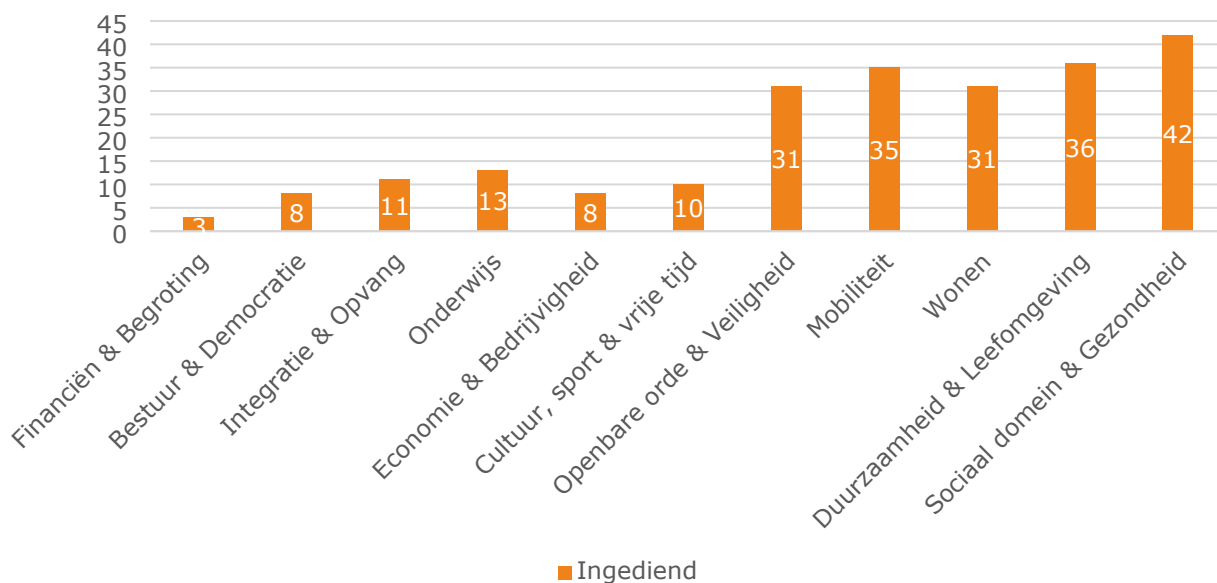
De raadsleden hebben gezamenlijk 211 moties in gediend, waarvan er 153 zijn aangenomen (73%), 41 verworpen (19%) en 17 ingetrokken (8%). In de onderstaande figuur is de verdeling per thema opgenomen.

Figuur C. Moties per thema in de raadsperiode 2022-2026

Schriftelijke vragen

De raadsleden hebben gezamenlijk 228 schriftelijke vragen ingediend. In de onderstaande figuur is de verdeling per thema opgenomen.

Figuur D. Schriftelijke vragen per thema in de raadsperiode 2022-2026

Bijlage 2: Casus beschrijving van geselecteerde moties en amendementen

Voor dit Rekenkameronderzoek is een selectie gemaakt van moties en amendementen uit de gemeenteraad van Amstelveen die inzicht geven in de verschillende manieren waarop de raad gebruikmaakt van deze instrumenten. De geselecteerde casussen verschillen in onderwerp, politieke steun, uitkomst en afhandelingswijze en bieden daardoor een beeld van de praktijk. Per casus is beschreven wat de aanleiding en inhoud van de motie of het amendement was, hoe het college hierop heeft gereageerd en op welke wijze uitvoering en/of afdoening heeft plaatsgevonden. De geselecteerde casussen zijn besproken tijdens de gespreksronde met de ambtelijke organisatie. De reflecties van de betrokken medewerkers op de uitvoering van deze moties en amendementen zijn verwerkt in het rapport.

Tabel A. Casus beschrijving van geselecteerde moties

Moties	Jaar	Beschrijving
Huisvesting woonwagenbewoners Aangenomen met 100%	2023	De Motie Huisvesting woonwagenbewoners Amstelveen is ingediend door Actief voor Amstelveen op 13 december 2023. In de motie wordt geconstateerd dat het Rijk in 2018 het Beleidskader gemeentelijk woonwagen en standplaatsenbeleid heeft vastgesteld. De raad is van mening dat het woonwagenbeleid geïntegreerd dient te worden in de gemeentelijke Woonvisie en verzoekt het college o.a. om het woonwagenbeleid te actualiseren en de raad hierover in 2 ^e kwartaal 2024 te informeren. Op 9 april 2024 is de raadsbrief verstuurd over de voortgang van de motie, waarin wordt voorgesteld om een visie voor woonwagenbewoners op te stellen. De nota woonwagenbeleid is op 2 april 2025 vastgesteld. Daarmee is de motie afgedaan.
Sturen op gelijke kansen Aangenomen met 86%	2024	De Motie Sturen op gelijke kansen is ingediend door D66 op 3 april 2024. De gemeenteraad wil beter inzicht krijgen in de kansen van de Amstelveense jeugd en de voortgang van het jeugd- en onderwijsbeleid, via het bestaande dashboard en een periodieke voortgangsbrief. De raad verzocht het college om het dashboard uit te breiden en elk half jaar met de gemeenteraad te delen samen met een halfjaarlijkse 'voortgangsbrief jeugd en onderwijs', met daarbij elk jaar een raadsgesprek met schoolbesturen, directeuren, leraren en ouders over de ontwikkelingen uit het dashboard en de voortgangsbrief. Op 19 november 2024 is de raadsbrief verstuurd over de uitvoering van de moties die betrekking hebben op het onderwijs. Daarin staat dat de gevraagde gegevens worden opgevraagd bij het onderwijs en dat deze tijdens het raadsgesprek Jeugd en Onderwijs worden gepresenteerd. Op 4 december 2024 vond het raadsgesprek plaats over Jeugd & Onderwijs met schoolbesturen. Sinds 2024 is deze bijeenkomst uitgebreid met actuele thema's en ontwikkelingen die zich afspelen in het onderwijs. De motie is afgedaan.
Grijp iedere kans om seniorenwoningen te bouwen Aangenomen met 97%	2023	De motie Grijp iedere kans om seniorenwoningen te bouwen is ingediend door GroenLinks op 29 maart 2023. De raad constateert dat Amstelveen niet genoeg woningen voor senioren/ouderen bezit en dat in de Uitgangspunten Galjoen gesproken wordt over het bouwen van collectieve zelfstandig wonen voor o.a. senioren. De raad verzoekt het college om bij de Uitgangspunten Herontwikkeling locatie Galjoen vast te houden aan het voornemen zoals genoemd in de nota om een gedeelte van de beschikbare ruimte te bestemmen voor senioren/ouderen, en te inventariseren welke oudere Amstelveeners willen bijdragen aan de ontwikkeling van plannen die passend in het geheel van de Broedplaats.

		In de raadsbrief Afdoening Motie 'Grijp iedere kans om seniorenwoningen te bouwen', verstuurd op 13 mei 2025, staat dat het college het belang inziet van het realiseren van goede en betaalbare woningen voor senioren en onderschrijven de intentie van de motie, maar staat ook dat de locatie Galjoen om meerdere redenen minder geschikt is om huisvesting voor deze doelgroep te realiseren. Verder staat in de brief dat de gemeente een faciliterende rol heeft in dit project, waardoor het dwingend voorschrijven van specifieke woonvormen of doelgroepen door onder andere de eigendomsverhouding niet mogelijk is. Het college stelt wel dat partijen bij elkaar kunnen worden gebracht door de gemeente om een gezamenlijke ontwikkeling tot stand te brengen. Daarnaast stelt het college voor om andere initiatieven op korte termijn aan de raad voor te leggen voor te leggen waar concrete mogelijkheden zijn om levensloopbestendige en betaalbare huisvestingsmogelijkheden voor specifieke doelgroepen zoals ouderen te realiseren. Met deze toelichting beschouwt het college de motie als afgedaan.
Cobra Ingetrokken na beraadslaging	2023	De Motie Cobra is ingediend en ingetrokken na beraadslaging in de vergadering op 29 november 2023. De motie verzoekt het college om de aanstelling van een nieuwe directie te bespoedigen. Er bleek echter dat de procedure voor de werving en benoeming van een nieuwe directie al was opgestart en zich in een vergevorderd stadium bevond. Naar verwachting zou de aanstelling binnen enkele weken plaatsvinden. Tegen die achtergrond werd de toegevoegde waarde van de motie als beperkt gezien, terwijl tegelijkertijd de zorg bestond dat deze een negatieve invloed zou kunnen hebben op de onderlinge verhoudingen. Om deze reden is de motie ingetrokken.
Op tijd schoolrijp Aangenomen met 84%	2025	De Motie Op tijd schoolrijp is ingediend door SP op 21 mei 2025. De raad is van mening dat informatie- en voorlichtingsactiviteiten, met concrete handvatten over schoolrijpheid van belang is om ouders aan te reiken. De raad roept het college op om de huidige situatie en stand van zaken rondom de schoolrijpheid van kinderen in Amstelveen te analyseren, de uitkomsten hiervan samen met relevante partners, zoals kinderopvang, JGZ, samenwerkingsverband en onderwijsbesturen, op te pakken, ouderbetrokkenheid te bevorderen en scholen en instanties te stimuleren schoolrijpheid actief onder de aandacht te brengen en tot slot om dit jaarlijks te evalueren en de uitkomsten met de raad te delen. In de raadsbrief Afdoening motie 'Op tijd Schoolrijp', verstuurd op 10 februari 2026, wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de uitgevoerde analyse, de ingezette en voorgenomen acties, en hoe de monitoring en evaluatie wordt geborgd. Daarmee is de motie afgedaan.
Zwembad de Meerkamp Aangenomen met 100%	2024	De Motie Sneller duidelijkheid over duurzame toekomst zwembad De Meerkamp is ingediend door bbA en D66 op 17 juli 2024. De raad constateert dat het zwembad niet voldoet aan de huidige eisen van een duurzaam en publieksvriendelijk zwembad, en dat een additioneel structureel budget nodig is om gebouw en installaties in stand te houden. De raad roept het college op in Perspectiefnota 2026 in plaats van voor 2028 twee scenario's uit te werken, namelijk nieuwbouw of grootschalige renovatie van het zwembad, inclusief een tijdspad, waarbij energieneutrale en circulaire bouw een belangrijke rol spelen. Daarnaast roept de raad het college op in de tussentijd te overleggen met het Sportbedrijf om de temperatuur van het zwemwater te verlagen als eerste bijdrage aan verduurzaming. In een brief van 4 maart 2025 wordt de raad geïnformeerd over de afdoening. Hierin staat dat de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 13 november 2024 een

nieuwe motie heeft aangenomen betreffende het zwembad De Meerkamp en dat het college in de Perspectiefnota 2026 verder werkt met de voorkeursvariant van de raad: nieuwbouw van De Meerkamp, vanwege de beperkte meerkosten ten opzichte van renovatie en de grotere voordelen op het gebied van duurzaamheid en gebruiksmogelijkheden. Het college beschouwd de motie hiermee als afgedaan.

Tabel B. Casus beschrijving van geselecteerde amendementen

Amendementen	Jaar	Beschrijving
Gezelligheid Aangenomen met 57%	2025	Het amendement Gezelligheid is ingediend door VVD op 16 april 2025. Ondergetekenden stellen voor om gezelligheid als zesde ambitie in het evenementenvisie 2025 toe te voegen. De volgende tekst wordt toegevoegd op pagina 10: <i>Titel: Gezelligheid voorop. Inhoud: Duurzaamheid is belangrijk, overlast beperken ook, en mooi als iedereen een evenement leuk vindt, maar de evenementenvisie is er ook om te zorgen dat er voldoende leuke en betaalbare evenementen voor inwoners komen. Zoals Koningsdag elk jaar weer bewijst, houden de meeste Amstelveners van een feestje, daarom zetten we gezelligheid voorop. Zelfs een herdenkingsbijeenkomst, zoals op 4 mei, wordt afgerond met een gezellige en verbindende kop koffie in het buurthuis.</i>
Noodfonds energie Aangenomen met 97%	2022	Het amendement Noodfonds energie opvang stijgende kosten is ingediend door 50Plus, Actief voor Amstelveen, BBA, BVNL, ChristenUnie, D66, Goed voor Amstelveen, GroenLinks, PvdA, SP, VVD op 9 november 2022. Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: Aan beslispunt III punt h. toe te voegen die als volgt is geformuleerd: <i>Voor (acute) noodondersteuning voor het opvangen van stijgende kosten door de inflatie ende energiecrisis voor de inwoners, instellingen en ondernemers van Amstelveen ten laste van de algemene reserve een bedrag te reserveren van €500.000 voor 2022 en € 2.000.000 voor 2023, waarbij de besteding van het bedrag in 2023 plaatsvindt met inachtneming van een nader door het college op te stellen bestedingsplan met uitvoeringsregels.</i>
Bijeenkomsten Betaald parkeren Aangenomen met 81%	2025	Het amendement Bijeenkomsten Betaald Parkeren is ingediend door bbA op 12 maart 2025. Ondergetekende stellen het volgende amendement voor om beslispunt 4 als volgt aan te passen: <i>4. Het invoeringsplan betaald parkeren Amstelveen 2025 gewijzigd vast te stellen.</i> In het invoeringsplan de volgende toevoegingen te verwerken: <i>Artikel 2.7 Communicatie – Voorafgaand aan de invoering van betaald parkeren wordt er altijd bewoners- en ondernemersraadpleging georganiseerd (zowel fysiek als digitaal). De resultaten van dit participatieproces worden betrokken bij de besluitvorming door de gemeenteraad. Tijdens dit participatieproces staan de problemen en oplossingen die ondernemers en bewoners ervaren met de wijze van invoeren van betaald parkeren centraal.</i>
SDG budget jaarthema participatie Aangenomen met 86%	2022	Het amendement SDG budget jaarthema participatie is ingediend door Goed voor Amstelveen op 9 november 2022. Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: Aan beslispunt III punt i. toe te voegen die als volgt is geformuleerd: <i>In het kader van de SDG raadsprogramma voor de uitvoering van het jaarthema participatie een werkbudget voor 2023 van € 50.000 beschikbaar te stellen ten laste van de incidentele middelen.</i>